

AÇIKLAMALAR

Bu kitapçık, adaylara İMKB'nin açtığı sınavlar konusunda bir fikir vermek amacıyla hazırlanmış olup bundan sonra açılacak sınavlar için bağlayıcı bir özellik taşımaz. Sınavlarda sorulacak soruların şekli, zorluk derecesi veya kapsamı yıldan yıla değişebilir. Sınav soruları ile ilgili açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

1. 1994 ve 1995 yıllarında sınav konuları arasında yer alan "Bilgi İşlem" yerine, yönetmelikte yapılan değişiklikler doğrultusunda 1996 yılından itibaren "Matematik, İstatistik ve Ekonometri" sınav konuları arasında yer almaktadır. Bu nedenle 1994-1995 yıllarındaki sınavlarda çıkan Bilgi İşlem sorularına bu kitapçıkta yer verilmemiştir.
2. 1996 yılından itibaren yönetmelikteki değişiklik uyarınca, yabancı dil olarak İngilizce'nin yanısıra Almanca ve Fransızca sınavları da açılmaktadır. Yabancı dil sorularına bu kitapçıkta yer verilmemiştir.

HUKUK-1994

1. Yokluk, butlan (kesin hükümsüzlük) ve iptal kabiliyetini açıklayıp, sonuçları yönünden aralarındaki farkları belirtiniz.
2. Borç sözleşmelerinde şekil kavramını ve türlerini açıklayınız ve şekle uymamanın sonuçlarını belirtiniz.
3. Para borçlarında borçlu temerrüdünün sonuçları nelerdir?
4. Faiz kavramını, türlerini ve faiz miktarlarının ne olduğunu açıklayınız.
5. Kıymetli evrak üzerinde rehin hakkı nasıl kurulur?
6. Taşınmaz mülkiyetinin tescilsiz (sicil dışı) kazanıldığı halleri sayınız.
7. Tacir, ticari iş, ticari işletme, esnaf işletmesi kavramlarını açıklayınız ve ticari işletme ile esnaf işletmesi arasındaki farkları belirtiniz.
8. Anonim ortaklıkların kuruluş türlerini açıklayınız.
9. Kıymetli evraktan kaynaklanan def'ilerin türlerini ve doğurdukları sonuçları açıklayınız.
10. Suç ve cezalarda kanunilik ilkesi ne demektir?

HUKUK-1995

1. Kişi kavramını tanımlayınız ve türlerini belirtiniz.
2. Hakların kazanılmasında iyi niyetin korunması ne demektir? Örnekler vererek anlatınız.
3. Zilyetlik ne demektir? Zilyetliğin korunması yollarını anlatınız.
4. Tapu siciline güven prensibini anlatınız.
5. Hak ehliyeti ne demektir? Fiil ehliyetinden farkı nedir?
6. Sözleşmelerin kurulmasında "icap" ve "kabul" ne demektir? Tanımlayınız. Bir sözleşme ne zaman kurulmuş sayılır?
7. Temsil ne demektir? Türleri nelerdir?
8. Ödemezlik def'i ne demektir? Açıklayınız.
9. Borçlu temerrüdü ne demektir? Şartları nelerdir?
10. Sözleşmelerde esaslı hata halleri nelerdir?
11. Ticari işletme ne demektir? Unsurlarını sayınız.
12. Anonim şirketlerde payın devredilmesinin sonuçları nelerdir?
13. Cari hesap (sözleşmesi) ne demektir? Alacağın cari hesaba kaydının sonuçları nelerdir?
14. Ciro ne demektir? Türleri nelerdir?
15. Anonim şirketlerde karın dağıtılmasının şartları nelerdir? Açıklayınız.
16. Kıymetli evrakta mücerritlik (soyutluk) ilkesini anlatınız.
17. Ticaret şirketlerini sayınız. Şahıs şirketleri ile sermaye şirketleri ayırımını anlatınız.
18. Vergi hukukunda muhtasar beyanname ve münferit beyanname ne işe yarar? Açıklayınız.
19. Vergi hukukunda kaçakçılık cezasını anlatınız.
20. Ceza hukukunda kanunilik ilkesinin anlamını anlatınız.

HUKUK-1996

1. Hak ehliyeti ve Fiil ehliyeti kavramlarını açıklayınız.
2. Subjektif iyiniyet kavramını ve rolünü açıklayınız
3. Taşınmaz rehnine hakim olan ilkeleri sayınız, belirlilik ilkesini açıklayınız.
4. Alacağın temlikinin şartlarını ve kapsamını belirtiniz.
5. Sebepsiz Zenginleşmenin koşullarını sayınız; zenginleşme kavramını açıklayınız.
6. Haksız Fiilin koşullarını sayınız; zarar kavramını açıklayınız.
7. Tacir sıfatını taşımanın sonuçlarını sayınız.
8. Devir şekilleri bakımından kıymetli evrakları sınıflandırınız.
9. Çekteki şekil şartlarını sayınız.
10. Çekin ibrazından sonraki devrinin hükümlerini anlatınız.
11. Anonim ortaklıkların kuruluş türlerini belirtiniz; “halka müracaat” (halka arz) kavramını açıklayınız.
12. Anonim ortaklıkta ortaklıkların dış denetlenmesinin amacını belirtiniz, bu denetimin sonuçlarını izah ediniz.
13. Nama yazılı hisse senedinin devrini açıklayınız.
14. Vergide Tarh ve Tahakkuk kavramlarını açıklayınız.
15. Ceza Hukuku’nda “Suçta Kanunîlik” ilkesini açıklayınız.

HUKUK-1997

1. Tüzel kişilerin hak ehliyetinin kapsamını açıklayınız; gerçek kişilere nazaran önemli farklı niteliklerini belirleyiniz.
2. Muvazaa kavramını açıklayınız; kanuna karşı hile ve inançlı muameleden farkını belirtiniz.
3. Borcu sona erdiren sebepleri sayınız.
4. Alım-satım sözleşmesinde satıcının borçlarını yazınız.
5. Tacir olmanın sonuçlarını sayınız; içinden birini açıklayınız.
6. Ticari defterlerin sahibi aleyhine delil olmasını açıklayınız.
7. Poliçe, çek ve bonoyu birbiriyle karşılaştırınız, ayrı ve ortak yönlerini belirtiniz.
8. Sermaye Piyasası Kanununa göre hisse senetlerinin halka arzı ve satışını kısaca ana hatlarıyla açıklayınız.
9. Ticaret şirketlerini sayınız; bunlardan sermaye şirketi olanları belirleyiniz.
10. Anonim şirketin iradi olmayan sona erme sebeplerini sayınız.

HUKUK-1998

OLAY I.

(A), Şile'deki arsası üzerine 5 milyar TL ücretle iki katlı bir yazlık yaptırmak üzere, (B) ile anlaşmıştır. Yine (A), arsanın imar işlerinin takibi için avukat (C)'ye başvumuş ve (D) isimli arkadaşı, (B)'ye olan bedel ödeme borcu için kefil olmuş; (B) de, borçlarının zamanında ve gereği gibi yerine getirilmesini sağlamak üzere, (X) bankasına ait 5 milyar TL limitli banka mektubu vermiştir.

SORULAR:

1. Olayda kimler arasında ne tür bir sözleşme kurulmuştur? Bu sözleşmelerin unsurlarını belirleyiniz.
2. a) (A) ile (B) arasındaki ilişkide evin birinci katı tamamlandığı sırada arsa kamulaştırılırsa uygulanacak kuralları ve sonuçlarını belirleyiniz.
b) (A) ile (C) arasındaki ilişkide ücret kararlaştırılmamış olması, sözleşmenin kurulmasını engeller mi? Açıklayınız.
c) (D)'nin taahhüdünün geçerliliği şekle bağlı mıdır? Nasıl?
d) (B), inşaatı yarım bırakarak işi terk ettiğinde, X bankası teminat mektubu tanzim ederse, kim hangi hukuki sebebe dayanarak müracaat edebilir?

OLAY II.

Mobilyacılık faaliyeti ile uğraşan (M) Anonim Şirketine ait kamyon, aşırı hız sebebiyle tacir (T)'ye ait bulunan bir marketin vitrininden içeri girmiş ve büyük miktarda maddi hasara sebebiyet vermiştir. Marketin avukatı (A), hasar bedelinin olay tarihinden itibaren reeskont faizi ile ödenmesini talep etmiştir.

SORULAR:

1. (A)'nın talebini değerlendiriniz.
2. Davalı şirketin vekili bu talebe hangi gerekçelerle karşı çıkmış olabilir?
3. Olayda davacının tacir değil de esnaf olması halinde yukarıdaki soruya vereceğiniz cevap değişir miydi?

METİN SORULARI:

1. Genel kurul kararlarının yokluk, butlan ve iptal edilebilirlik hallerini, örnek vererek açıklayınız.

2. Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre anonim şirketlerde tahvil çıkarma şartlarını açıklayınız.
3. Kıymetli evrakta mutlak/objektif defiyi tanımlayınız. Bu tür defiyi bir örnekle somutlaştırınız.
4. Bono ve poliçeyi karşılaştırınız; ortak ve farklı noktalarını belirtiniz.
5. Suçun unsurlarını yazınız ve her unsuru ayrı ayrı tanımlayınız.
6. Vergi cezalarını sayınız; bunlardan birini açıklayarak; bu cezayı gerektiren halleri belirleyiniz.

HUKUK-1999

- 1- Ticari işlerden çıkan ihtilaflarda (davalarda) ticari defterlerin delil olabilmesi için gerekli şartları kısaca açıklayınız.
- 2- Anonim şirketlerde yönetim kurulunun teşkil tarzını ve anonim şirketin temsil ve ilzamu (borç altına girmesi) usulünü, bu hususta yapılabilecek sınırlamaların geçerli olabilmesi için uyulması gerekli şartları kısaca açıklayınız.
- 3- Anonim şirket hisse ve hisse senetlerinin devri ve intikali şekillerini kısaca açıklayınız.
- 4- "Temsil" kavramını tanımlayınız. Temsil yetkisinin aşılmasının ve yetkisiz temsilin sonuçlarını kısaca açıklayınız.
- 5- Kefalet sözleşmesinin geçerlik (muteberlik) şartlarını sayınız. Kefalat sözleşmesi ile garanti sözleşmesi arasındaki temel farkları kısaca belirtiniz.
- 6- Hukuki işlemlerin, ortak kurucu ve ortak geçerlik (muteberlik) unsurlarını sayınız. Bir hukuki işlemin geçerlilik unsurlarındaki eksikliklere bağlanan hükümsüzlük hallerini kısaca belirtiniz.
- 7- Gerçek kişilerde fiil ehliyetinin (medeni hakları kullanan ehliyeti) unsurlarını sayınız. Temyiz kudretine sahip küçük ve mahcurların tek başına yapabilecekleri işlemleri belirtiniz.
- 8- Taşınmaz rehninde sabit dereceler sisteminin özelliklerini kısaca belirtiniz.
- 9- Genel olarak vergileme türleri nelerdir? Türk vergi sisteminde kullanılan vergi türlerini örneklerle kısaca açıklayınız.
- 10- Şikayete bağlı suç kavramını bir örnekle kısaca açıklayınız.

İKTİSAT-1994

1. Monopolde firma ve piyasa dengesi neden aynı anlama gelir? Şekil üzerinde açıklayınız.
2. Paranın miktar teorisi, enflasyon analizinde ve enflasyona karşı politikaların belirlenmesinde nasıl kullanılabilir?
3. Kaydi para ne demektir? Mevduat kredi çarpanı yardımıyla açıklayınız.
4. Faiz haddi- döviz kuru ilişkisini, Türkiye ekonomisini de örnek alarak tartışınız.

İKTİSAT-1995

1. Tüketici dengesini irdelemek amacıyla kullanılan kayıtsızlık (farksızlık) eğrilerinin birbirleriyle kesişmeyeceği düşünülür. Neden?

2. A firması X ürünü piyasasında tekelci konuma sahiptir. Firmanın maliyet fonksiyonu

$$TC = 100,000 + 20Q$$

olarak tanımlanmıştır (Q üretim hacmidir).

a) Firmada marjinal maliyet nedir?

b) X ürününün fiyat esnekliği -1.5 ise A firması hangi fiyatı uygulamalıdır?

c) Bu fiyat düzeyinde firmanın marjinal hasılatı nedir?

d) Rakip firma B'nin X ürününe ikame bir ürün olan Y ürünü geliştirmesi üzerine X'in fiyat esnekliği -3 olmuştur. A firması X ürününi hangi fiyattan satacaktır?

3. Ekonomide likidite tuzağı yoktur ve faiz haddi sıfıra düştüğünde 500 birimlik yatırım talebi ve 400 birimlik spekülasyon güdüsüyle para talebi olmaktadır. Yatırım fonksiyonunun eğimi -10,000'dir. Faiz oranında bir birimlik değişme spekülasyon güdüsüyle para talebinde 10,000 birimlik değişme yaratmaktadır. Marjinal tasarruf eğilimi 0.20 olarak bilinmektedir. Muamele güdüsüyle para talebi gelirlerin %20'sine eşittir. Tasarrufların gelirden bağımsız kısmı -200 birimdir. Para arzı 500 birim olarak belirlenmiştir.

a) IS ve LM eğrilerini bulunuz.

b) Ekonominin denge koşullarını bulunuz.

c) Bulduğunuz denge koşullarının mal ve para piyasalarında denge sağladığını ayrı ayrı gösteriniz.

4. Dışlama (crowding out) etkisi nedir? Bu etkinin ekonomik durgunluk ve canlılık dönemlerinde farklı boyutlarda olması mümkün müdür?

5. Döviz kurlarının 1 \$ = 5.5 FF, 1 \$ = 3 DM ve 2 DM = 3 FF olduğunu düşünün.

a) Bu koşullarda para kazanma olanağınız var mıdır?

b) Döviz kurları esnekse ne tür gelişmeler olmasını beklersiniz?

c) Döviz kurları sabitse ne tür gelişmeler olmasını beklersiniz?

6. Döviz piyasalarının serbest olduğu ve kambiyo kontrollerinin kaldırıldığı ekonomilerde, kamu açıklarının alternatif finansman yöntemlerinin döviz kuru, ticaret dengesi ve ödemeler dengesi açısından sonuçlarını tartışınız.

7. Aşağıdaki koşullarda para otoritesinin kısa dönemde reel üretim ve istihdam düzeylerini etkileme olanaklarını tartışınız (Her koşulda ücret ve fiyat ayarlamalarının aynı hızda olacağını varsayınız).

a) Kapalı ekonomi

b) Açık ekonomi - Sabit kur sistemi

c) Açık ekonomi - Esnek kur sistemi

İKTİSAT-1996

1. İki ürün arasındaki çapraz elastikiyet +1.2'dir.
  - a) Bu iki ürünü tamamlayıcı ya da ikame ürün olarak mı tanımlarsınız?
  - b) Öteki olası etkenleri sabit varsaydığınızda, ürünlerden birinin fiyatı yüzde 5 yükselirse diğer ürünün talebi nasıl etkilenir?
2. X ürününün arz fonksiyonu, $Q_S = 20 + 4P$; talep fonksiyonu, $Q_D = 212 - 20P$ 'dir.
  - a) Denge fiyat ve miktarını bulunuz.
  - b) Hükümet 6 TL düzeyinde bir tavan fiyat sınırlaması getirirse arz edilen ve talep edilen miktarlar ne olur? Sonuçlarını tartışınız.
3. Rekabetçi piyasalarda oluşan firma denge koşulları ile tekelci piyasalarda oluşan firma denge koşulları farklıdır. Bu farklılaşmanın nedenini ve ekonomik sonuçlarını tartışınız.
4. $Q = f(L;K)$ üretim fonksiyonunda sermayenin marjinal fizik verimliliği 0.40 ve işgücünün marjinal fizik verimliliği 0.60'tır. 200 birim sermaye ve 600 birim işgücü kullanıldığında 440 birim ürün üretilmektedir.
  - a) Bu ekonomide ölçeğe göre getiri derecesi nedir?
  - b) Başka bir ekonomide sermayenin marjinal fiziki verimliliği 0.60 ve işgücünün marjinal fiziki verimliliği 0.40'tır. 400 birim sermaye ve 1,200 birim işgücü kullanıldığında 720 birim ürün elde edildiğine göre bu ekonomide ölçeğe göre getiri derecesi nedir?
  - c) Bu iki ekonomi arasında ölçek ekonomisi açısından fark var mıdır? Neden?
5. Kredi kartı kullanmanın maliyeti hızla düştüğü takdirde;
  - a) Bunun para talebi üzerindeki etkisi ne olur?
  - b) Makroekonomik etkilerinin ne olacağını IS-LM analizini kullanarak açıklayınız.
  - c) Merkez Bankası bu eğilimin farkındaysa nasıl bir politika izleyecektir?
6. Ekonominin aşağıdaki model ile ifade edildiğini düşününüz.

$$Y = C + I + G + X$$

$$C = a + bY_D$$

$$Y_D = (1-t) Y$$

$$X = 9 - mY$$

Mevcut ko^oullarda $I = 900$ milyar, $G = 1200$ milyar, $a = 220$, $b = 0.90$, $t = 0.30$, $m = 0.10$ 'dur.

  - a) Denge gelir seviyesini bulunuz.

- b) Yatırımların ne kadarı özel tasarruf, ne kadarı kamu tasarrufu ve ne kadarı dış tasarruflar tarafından finanse edilmektedir?
- c) Yatırımların 100 milyar arttığını düşünün. Yatırım artışına oranla bu üç tasarruf kategorisinin nasıl değişeceğini tartışınız.

7. Para arzı (M2) ile parasal taban (baz para) arasındaki ilişkiyi tartışınız. Para politikası uygulaması açısından bu ilişkinin önemi nedir?

8. Kamu finansman açıklarının iç borçlanma veya parasal genişlemeyle karşılanması halinde parasal ve reel kesimlerde ortaya çıkacak etkiler farklılaşır mı? Tartışınız.

9. Kambiyo denetimini kaldırmış, dışa açık bir ekonomide kamu finansman açığının yaratacağı dışlama (crowding out) etkisini;

- a) Ekonominin dış dengesine yansımaları,
- b) Para politikasına yansımaları,
- c) Büyüme performansına yansımaları

tartışınız.

10. Dünya ekonomisinde sermaye hareketlerinde gözlenen küreselleşme (globalisation) eğiliminin

ulusal ekonomilerde istikrarsızlık ve durgunluğu beslediği öne sürülmektedir. Bu görüşe katılır mısınız?

İKTİSAT-1997

1. Bütçe doğrusunun kayıtsızlık eğrisini kestiği bir noktada tüketici dengesinin kurulamayacağını gösterin. Tüketicinin denge konumuna ulaşması için ne yapması gerekir? Neden?
2. X malı talebinin artması X malının fiyatını yükseltir. Yükselen fiyata tüketiciler satın aldıkları X malı miktarını azaltarak tepki gösterirler. Dolayısıyla X malı talebindeki bir artış tüketicilerin daha az miktarda X malı tüketmeleri ile sonuçlanır. Bu doğru bir değerlendirme midir? Neden?
3. Ölçek getirisi ve dışsal ekonomi kavramları farklı sonuçlar doğuran farklı olguları tanımlamak için kullanılan kavramlardır. Örnek vererek bu kavramları ve yarattıkları sonuçları tartışınız.
4. Birisi tekel konumunda olan, öteki tam rekabetçi piyasada çalışan iki ayrı firmada Z malı temel girdi olarak kullanılmaktadır. Z malının fiyatının düşmesinin bu firmalarda ürettikleri malın fiyatı ve miktarı açısından yaratacağı etkileri tartışınız. Bu etkiler arasında fark var mıdır? Neden?
5. Vergilemenin yaratacağı mikroekonomik etkilerin makro bir sorun olan çevre kirlenmesine karşı en etkili önlemlerden birisi olduğu düşüncesine katılır mısınız? Örnek vererek açıklayınız.
6. İthalat ve ihracatın gelir esneklikleri ekonominin dış dengesinin kurulmasında önemli rol oynarlar.
  - a) Bu kavramları açıklayınız.
  - b) Esnekliklerin sabit kur sisteminde dış denge üzerindeki etkilerini tartışınız.
  - c) Aynı tartışmayı esnek kur sistemi için yaparak, aradaki farkları gösteriniz.
7. Sabit sermaye stoku nedir? Sıkı para politikası sabit sermaye stokunu etkiler mi? Bu etkinin makroekonomik sonuçları ne olur?
8. Ekonomide 115 milyar TL değerinde tüketim malı üretilmektedir. Yatırım malları üretimi 35 milyar TL tutarındadır. Ücret ve maaşlar 80 milyar TL, kar gelirleri 65 milyar TL olup, faiz gelirleri 5 milyar TL düzeyindedir. Gelirler üzerindeki ortalama vergi oranı %30 olup, hükümetin başka bir gelir kaynağı yoktur. Öte yandan, yıl içinde hanehalkı 80 milyar TL tüketim harcaması yapmıştır. Kamunun cari harcamaları 30 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Özel yatırım harcamaları 30 milyar TL düzeyindedir. Kamu kesiminin yatırım amaçlı harcamaları 40 milyar TL boyutundadır. Ekonomide 5 milyar TL tutarında ihracat yapılmıştır. Gerçekleşen ithalat ise 15 milyar TL'dir.
  - a) Ekonominin makro dengesini irdeleyiniz.
  - b) İçinde bulunulan durumun nedenlerini ve olası sonuçlarını tartışınız.
  - c) Uygun göreceğiniz iktisat politikası önlemlerini tartışınız.

9. Merkez Bankasının i varlıklarındaki bir genişlemenin ekonomide para arzını ve likiditeyi nasıl etkileyeceğini tartışınız. Merkez Bankasının bu etkileri en az düzeyde tutabilme olanağı var mıdır?
10. Küreselleşmenin özellikle para ve sermaye hareketleri açısından hızlandığı ancak bunun ekonomilerde istikrarsızlık ve durgunluk eğilimlerini beslediği görüşüne katılırmısınız?

İKTİSAT-1998

1. Faydanın öznel (subjektif) olması neyi ifade eder? Öznel fayda tüketici tercih ve davranışlarını nasıl etkiler? Faydanın öznel olması tüketici dengesinin oluşumunu etkiler mi? Nasıl?
2. $Q = A L^{\alpha} K^{\beta}$ fonksiyonu iktisadi analizde Cobb-Douglas üretim fonksiyonu olarak tanımlanır.
  - a) Fonksiyonda yer alan α ve β katsayılarını tanımlayınız. Cobb-Douglas fonksiyonunda bunlara ilişkin bir kısıt var mıdır? Neden?
  - b) Cobb-Douglas üretim fonksiyonunda A değişkeni neyi ifade eder? Bunun verimlilikle bir ilişkisi var mıdır?
  - c) Cobb-Douglas üretim fonksiyonu ekonominin büyüme sürecinde etkili olan faktörlerin belirlenmesi amacıyla da kullanılabilir mi? Nasıl?
3. Firmalar kısa dönemli miktar tepkilerini azalan verimler kısıtı altında verirler. Firmalar uzun dönemde bu kısıtı nasıl aşarlar?
4. Vergi oranlarının düşürülmesinin vergi hasılatını arttıracığı öne sürülmektedir. Bu çelişik bir görüş değil midir? Açıklayınız.
5. Para talebinin istikrarlı olup olmadığı iktisat teorisinin tartışmalı konularından birisidir. Bu tartışmanın para politikası açısından önemi ve sonuçları nedir?
6. Üretimin bilgi yoğun hale gelmesi uluslararası ticareti nasıl etkileyecektir? Bu süreçte mukayeseli üstünlükler değişir mi? Nasıl?
7. Sabit getirili yatırım enstrümanlarının fiyatı yükseldiğinde faiz oranı nasıl etkilenir? Bunun para piyasasına yansımaları nasıl olur?
8. Bankalar açısından kur riskini tartışınız. Reel devalüasyon olasılığı kur riskini ve bankaların pozisyon tercihini nasıl etkiler?
9. Son aylarda Merkez Bankası bilanço aktifinin yüzde 90'dan fazlası dış varlıklardan oluşmaktadır. Bunun neden ve nasıl oluştuğunu ve para yönetimi açısından olası sonuçlarını tartışınız.
10. Petrol fiyatlarındaki hızlı düşüşün Rusya'da devalüasyon zorunluluğu yarattığı, buna karşılık Türkiye'de devalüasyon olasılığını azalttığı düşünülmektedir. Bu görüşe katılırmısınız? Ayrıntılı biçimde açıklayınız.

İKTİSAT-1999

1- Zevk ve tercihlerdeki değişimin tüketici kararları üzerinde etkili olduğu bilinmektedir. Tüketicinin denge konumundan başlayarak zevk ve tercihlerindeki değişimin dengeyi nasıl etkileyeceğini ve yeniden dengelenmenin nasıl gerçekleşeceğini fayda analizi çerçevesinde irdelleyiniz.

2- A firmasının X malı üretiminde toplam sabit maliyetleri 200 TL'dir. Firmanın üretim miktarları ve toplam değişir maliyetleri aşağıda verilmektedir.

Miktar	1	2	3	4	5	6	7
T.Değişir Maliyet (TL)	10	20	40	80	160	320	640

- a- Ortalama sabit maliyetler, ortalama değişir maliyetler ve ortalama toplam maliyetleri hesaplayınız.
- b- Firmanın etkin (optimal) ölçeğini belirleyiniz.

3- Rekabetçi piyasalarda firma dengesi (kar maksimizasyonu) kısıtları ve olanakları kısa ve uzun dönemlerde farklı olmaktadır. Kısa ve uzun dönemleri tanımlayarak sözkonusu kısıt ve olanakları tartışınız, firma dengesi ile bağlantılarını gösteriniz.

4- İçerilmiş (embodied) ve içerilmemiş (disembodied) teknoloji kavramlarını açıklayınız. Bu türlerdeki teknolojik gelişmenin ekonominin büyüme hızı üzerindeki etkilerini üretim fonksiyonu yaklaşımı çerçevesinde tartışınız.

5-Sermaye hareketlerinin serbest olduğu, dışa açık bir ekonomide kamu açığının iç borçlanma yoluyla finansmanı hangi fiyatları etkiler ve nasıl değiştirir? Bu tür fiyat hareketleri özel kesimin tasarruf-yatırım dengesi ve ekonominin dış dengesi üzerinde ne tür etkiler yaratır? Tartışınız.

6-Para politikasının para çarpanı (çoğaltanı) ve/veya para tabanı (baz para) değiştirilerek yürütüleceği düşünülmektedir. Gerekli tanımları yaparak bu görüşü tartışınız.

7-Merkez Bankasının sterilizasyon işlemleriyle dış varlıklarını artırması yöntemlerini tartışınız. Sterilizasyonun para politikası açısından etkilerini irdelleyiniz.

8- Küreselleşen dünya ekonomisinde reel devalüasyon baskısının finansal krizlere yol açtığı öne sürülmektedir. Bu görüşü tartışınız. Sabit kur ve esnek kur rejimlerinin geçerli olması ulaşacağınız sonuçları etkiler mi?

MALİYE-1994

1. Gelir yaratıcı ve transfer harcamalarını, kamu kesiminin ekonomideki büyüklüğünün ölçülmesi açısından nasıl değerlendirirsiniz?
2. Vergide adalet ilkesini tartışarak, yatay ve dikey vergi adaleti kavramlarını açıklayıp, düz oranlı katma değer vergisini bu iki kavram açısından değerlendiriniz.
3. Borsa kazançları, teorik olarak, ne tür vergi konusunu oluşturur?
4. Borç yönetiminde, bir yandan borçlanmanın makro etkisi, diğer yandan da bütçe üzerindeki yükü dikkate alınarak, bu ikisi arasında bir denge kurulmaya çalışılır. Enflasyonu denetlemeye yönelik bir maliye politikasında nasıl bir borç yönetimi oluşturursunuz?
5. Hazırlanışı itibariyle, klasik bütçe ile program bütçe arasında ne fark vardır? Bu farkı değerlendiriniz.

MALİYE-1995

1. Refah ekonomisinin marjinalist yaklaşımı çerçevesinde kamu kesiminin büyüklüğünün nasıl belirlendiğini açıklayarak, böyle bir ölçütün uygulama güçlüklerini belirtiniz.
2. Kamu harcamaları, hangi kalem harcamalarla birincil ve ikincil gelir dağılımı üzerinde etkili olabilir?
3. Kurumlar vergisinin gerekçelerini belirterek, bu verginin kurumlaşmaya etkilerini ve bunlardan olumsuz olanları tasfiyeye yönelik önlemleri tartışınız.
4. Bir ekonomide vergi kapasitesinin hangi faktörlere bağlı olduğunu açıklayınız ve bu kapasitenin tam kullanımının nasıl gerçekleştirilebileceğini belirtiniz.
5. "Sıfır Esaslı Bütçe"yi, günümüzde uygulanan sistemle karşılaştırmalı olarak açıklayınız.
6. Bütçede birlik ve genellik ilkelerini açıklayarak bunların istisnalarını belirtiniz.
7. Yeni Sağ görüş çerçevesinde ileri sürülen, devletin hacminin küçültülmesi tezini, vergiler ve kamu hizmetlerinin sunumu yöntemi açılarından nasıl değerlendirirsiniz?
8. Günümüzün konusu olan finansal liberalizasyon uygulamalarında hangi nedenle mali disiplin fevkalade büyük bir önem kazanmaktadır?

MALİYE-1996

1. Kamu harcamalarının artışını öngören yaklaşımlar hangi sosyal ve ekonomik faktörlerin bu artışta etkili olduğunu ileri sürmektedir?
2. Türk vergi sisteminde dolaylı vergilerin oranı yükseldikçe adaletsizliğin arttığı ileri sürülmektedir. Yatay ve dikey adalet kavramlarını açıkladıktan sonra bu savı tartışınız.
3. Bütçe denetiminde ve bütçe döneminin kapatılmasında Sayıştay'ın rolünü kısaca açıklayınız.
4. Kamu kesimi açıklarının artması hangi mekanizma ile sıcak para hacmini yükseltir ve böyle bir oluşum dış ticaret dengesini nasıl etkiler?

MALİYE-1997

1. Devletin küçültülmesi tezini ileri sürenler maliye teorisinin hangi ölçütüne dayanarak, ne tür hizmetlerin kamu hizmeti olarak, devlet tarafından üretilmesini öngörmektedirler?
2. Ödeme gücü ilkesine göre salınan vergilerin sübjektif nitelikli olmaları öngörülmektedir. Sizce, verginin sübjektifleştirilmesi ne demektir ve bu özellik hangi ilke çerçevesinde uygulanır? Sübjektifleştirme araçları nedir? Katma değer vergisini bu açıdan nasıl değerlendirirsiniz?
3. Bazı çalışmalar kayıt-dışı ekonominin tüm ekonominin %30'una yakın bir boyutunu oluşturduğunu ileri sürmektedir. Kayıt-dışı ekonominin kayıt içine alınması halinde ekonomideki toplam vergi yükü ve yük dağılımı nasıl etkilenir?
4. Bütçelerde dönembaşı tahmini ile dönemsonu gerçekleşmesinin birbirinden aşırı sapmasının iktisadi ve siyasi sebepleri ne olabilir?
5. Kooperatifler şirket olmadıkları halde Kurumlar Vergisi'ne tabidir. Bu uygulamanın nedenini açıklayarak, kooperatif ortaklarının kar payları ile vergi yönünden işlemi açıklayınız.
6. Hazine ile Merkez Bankası arasındaki protokole göre, Hazine Merkez Bankası fonlarına aşırı dozda başvurmayacaktır. Kamu açıklarının aynı düzeyde süreceği varsayımı altında, bu protokolün fiyatlar genel düzeyi, faiz haddi ve istikrar üzerindeki etkilerini tartışınız.

MALİYE-1998

1. Kamu mallarının optimum üretim düzeyinin saptanmasında vergilemede yararlanma ilkesine dayanıldığı varsayımı yapılmaktadır.

Bu açıklamanın ışığı altında, önce kamu mallarının optimum denge koşulunu klasik formülasyonu içinde veriniz, sonra da pratikte yararlanma ilkesinin kullanılmama gerekçelerini açıklayınız.

2. Arz ve talep elastikliklerini dikkate alarak, dolaylı vergilemede hem adaletin hem de etkinliğin sağlandığı koşulu şekil yardımı ile açıklayınız.

3. Kamu harcamalarında etkinlik sağlama aracı olarak sunulan, "Planlama, Programlama ve Bütçeleme Sistemi"ni ana hatları ile açıklayınız.

4. Kamu borçlanmasında iç borçların dış borçlarla ikame edilmesinin bütçe yükü ve istikrar politikaları açısından olası etkilerini belirtiniz.

5. Aşağıdaki konulara bir veya iki cümle ile kısa cevaplar veriniz:

- a) Vergilerin sübjektifleştirilmesi nedir? Başlıca sübjektifleştirme araçları nelerdir?
- b) Çok kademeli genel tüketim vergisini tanımlayınız ve buna bir örnek veriniz.
- c) İç faiz haddi nedir, sosyal faiz haddi ile farkı nerededir?
- d) Vergilerin kapitalizasyonu ne demektir?
- e) Vergilemede Ramsey Kuralı neyi açıklamaktadır?
- f) Optimal vergilemeden ne anlıyorsunuz?
- g) Laffer Fonksiyonu hangi iki değişken arasındaki ilişkiyi gösterir?
- h) Risturn istisnası nedir?
- i) Gelir yaratıcı kamu harcamalarını tanımlayın ve bir örnek verin.
- j) Vergilerin gelir elastikliğini tanımlayın ve bunun önemini belirtin.

MALİYE-1999

1. Kamu harcamalarında etkinlik sağlanmasına yönelik olarak uygulanan fayda/maliyet analizinde faiz haddinin önemini belirtiniz ve bu bağlamda "sosyal faiz haddi"ni kavram olarak ve uygulama koşullarını kısaca açıklayınız.

2. Vergilemede enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekliliği konusunu kısaca tartışınız ve Türk Vergi Sistemi'ni enflasyon muhasebesi bağlamında değerlendiriniz.

3. Çeşitli aşamalarda bütçenin denetlenmesinde yer alan kamu kurumlarını kısaca belirtiniz ve bütçe kapanış işlemlerini açıklayınız.

4. "Finansal serbestleşmede volatilité riskini önlemek için makro dengeleri sağlam tutmak gereklidir." Bu ifadeyi Türkiye'yi örnek alarak kısaca tartışınız.

5. Aşağıdaki kavramları birer cümle ile açıklayınız:

-Optimal vergileme kuramı

-Risturn istisnası

-Wagner yasası

-Parafiskal yükümlülük

-Borç mürettebatı yükü

MATEMATİK, İSTATİSTİK ve EKONOMETRİ-1996

1. Bir bölünme (frekans) serisinin eğiklik ve basıklığı nasıl ölçülebilir? Formüller yardımıyla açıklayınız.
2. 10 günlük süre içerisinde Türkiye ve ABD'deki hisse senetlerinin ortalama fiyatları ile standart sapmaları TL ve \$ cinsinden hesaplanmıştır. Bu ölçülere dayanarak hangi ülkede hisse senetleri fiyatlarının daha istikrarlı olduğunu nasıl belirlersiniz? Açıklayınız.
3. Mevsimlik etkiler içeren aylık zaman serilerinde mevsimlerin etkisi nasıl ölçülür? Bir zaman serisinin mevsim etkisinden nasıl arındırılabilceğini tartışınız.
4. Durbin-Watson statistiği neyin ölçüsüdür? Hangi durumlarda kullanılması sakıncalıdır?
5. İki aşamalı en küçük kareler yöntemini açıklayınız.
6. Regresyon analizinde iki değişken arasındaki mevcut ilişkinin yapısının değişip değişmediği nasıl belirlenebilir? Şayet yapısal değişme sözkonusu ise regresyon denklemi üzerinde ne gibi değişiklikler önerilebilir? Örnek vererek tartışınız.
7. Toplam maliyet fonksiyonu $2q^3-3q^2-12q$ ile verildiğine göre, marjinal maliyet ve ortalama maliyet fonksiyonlarını yazınız.
8. $Z = x^2+2x+6y-y^2+3$ fonksiyonunun ekstremum (minimum ve maksimum) noktasını bulunuz.

MATEMATİK, İSTATİSTİK ve EKONOMETRİ-1997

1. Ekonometrik çalışmalarda R^2 nin ne anlam ifade ettiğini açıklayınız.
2. Ekonometrik modellerden gelecek tahmini amacıyla yararlanılmasında, gecikmeli modellerin kullanılmasının avantajlarını anlatınız.
3. Aşağıda bir firmanın 1992-1996 dönemindeki satışları verilmektedir.

Yıllar	Satışlar
1992	1.34
1993	2.81
1994	2.41
1995	3.62
1996	3.64

- a) Uygun trend modelinin hangi kriterlere göre belirlendiğini kısaca açıklayınız.
  - b) Doğrusal trend denklemini hesaplayınız.
  - c) 1997 yılında satışların en az ve en çok hangi değerler arasında bulunabileceğini belirli bir olasılık düzeyi için tahmin ediniz.
4. Deterjan üreticisi bir firma ürettiği üç farklı deterjan ile talep eden ailelerin gelirleri arasında bir ilişki bulunup bulunmadığını belirlemek istiyor. Gerçekleştirilen anket sonuçlarına göre aşağıdaki tablo düzenlenmiştir.

Ailelerin Gelir Düzeyi

Deterjan Adı	Alt Gelir	Orta Gelir	Üst Gelir
A	28	47	55
B	45	63	27
C	75	35	5

Bu bilgilere göre ailelerin gelir düzeyinin talep edilen deterjan üzerinde etkili olup olmadığını test ediniz.

$$X^2 \text{ tablo} = 9.488$$

5. Kürdan üreten bir işletmede, düz ve yuvarlak olmak üzere iki tür kürdan üretilmektedir. Buradaki temel işlemler kesme ve paketlemedir. Kesme bölümünün kapasitesi saatte 300 kutu yuvarlak veya 600 kutu düz kürdan ve paketleme bölümünün kapasitesi de 600 kutu yuvarlak veya 300 kutu düz kürdan olarak bilinmektedir. Buna göre;

- a) Yuvarlak ve düz kürdanların bir kutusunun karı (veya maliyeti) aynı olduğu zaman optimum üretim seviyesi (planı) nedir? Grafik olarak bulunuz.
- b) Hangi koşullar altında sadece yuvarlak kürdan üretmek işletme için daha karlı olacaktır?

MATEMATİK-1998

1. Aşağıdaki çok değişkenli fonksiyonun kritik noktalarını bulup, ne tür bir noktayı tanımladığını belirtiniz.

$$z=f(x,y) = x^2+xy+y^2-6x+6$$

2. Aşağıdaki denklem sisteminin çözümünü bulunuz.

$$2x_1+5x_2-x_3 = 0$$

$$3x_1+7x_2-2x_3 = 0$$

$$x_1+2x_2-x_3 = 0$$

3. $Q^d = 14-3P$ ve $Q^s = -2+P$

Yukarıdaki arz ve talep denklemlerini dikkate alarak;

- a) Denge fiyatını ve denge arz-talep değerlerini hesaplayınız.
- b) 2 birim değerinde spesifik bir vergi konulduğunda oluşacak yeni fiyatı ve arz-talep değerlerini hesaplayınız.

İSTATİSTİK-1998

1. Aşağıda belli bir sektörde 50 adet hisse senedinin fiyatları TL cinsinden verilmiştir.

<u>Hisse Senedi Fiyatları</u>	<u>Adet</u>
0 - 2000	3
2000 - 4000	12
4000 - 6000	15
6000 - 8000	10
8000 - 10000	10

- Bu sektör için ortalama hisse senedi fiyatını,
- Serinin modunu hesaplayınız,
- Standart sapmanın ne anlam ifade ettiğini açıklayınız (En fazla 3 satır),
- Değişim katsayısının hangi durumlarda kullanılacağını belirtip, bu seri için hesaplanmasına gerek olup olmadığını açıklayınız (En fazla 5 satır).

2. Aşağıda A malının 1990-1997 dönemindeki fiyatları ile 1994 = 100 esaslı Toptan Eşya Fiyatları indeks sayıları verilmiştir.

<u>Yıllar</u>	<u>A Malı Fiyatları</u>	<u>TEFI</u> <u>1994 = 100</u>
1990	50,000	25
1991	75,000	40
1992	80,000	50
1993	90,000	75
1994	120,000	100
1995	150,000	125
1996	180,000	160
1997	200,000	191

- 1994 =100 esaslı indeksin 1993 ve 1995 yıllarını yorumlayınız.
- A malı fiyat serisini 1990 esasına göre deflate ediniz (reel hale getiriniz).

c) Son üç yıl (1995-1997 dönemi) için yıldan yıla fiyat artışlarının ne olduğunu belirleyiniz.

3. Aşağıda iki hisse senedinin fiyatlarına ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Bir yatırımcı için birinci hisse senedinin fiyatı 5,000; ikinci hisse senedinin fiyatı 90,000 TL olursa hangisinin daha avantajlı olduğuna karar veriniz.

	ORTALAMA	STANDART SAPMA
1. Hisse Senedi	4000	400
2. Hisse Senedi	75000	10000

4. Aşağıda en küçük kareler metodu kullanılarak elde edilen bilgisayar çıktısı verilmektedir.

En Küçük Karakter // Bağımlı Değişken : Satışlar

Örnek Dönemi : 1983 - 1997

Gözlem Sayısı: 15

Değişken	Katsayı	Standart Hata	F _{hes} değeri	2 taraflı anlamlılık
SABİT	3.0730396	5.1727148	0.5940864	0.5627
REKLAM H (*)	2.6957120	0.1143094	23.582599	0.0000

R² = 0.977158

DÜZELTİLMİŞ R² = 0.975401

REGRESYONUN STANDART HATASI = 10.30967

DURBIN - WATSON STATİSTİĞİ = 2.150515

BAĞIMLI DEĞİŞKENİN ORTALAMASI = 107.6667

BAĞIMLI DEĞİŞKENİN STANDART SAPMASI = 65.73395

HATA PAYLARININ KARELERİNİN TOPLAMI = 1381.760

F_{hes} DEĞERİ = 556.1390

(*) REKLAM H Değişkeni Reklam Harcamalarını Göstermektedir.

- a) Bu çıktıya göre reklam harcamalarının satışlar üzerinde etkili olup olmadığını belirleyiniz.
- b) Tahmin edilen regresyon modelini yorumlayınız.
- c) R^2 ile Düzeltilmiş R^2 arasındaki farkı kısaca açıklayınız (En fazla 3 satır).
- d) Çok değişkenli regresyon modellerinde F testinin ne amaçla kullanıldığını kısaca açıklayınız (En fazla 5 satır).

EKONOMETRİ-1998

1. Ekonometrik model seçiminde Adım Adım Regresyon (Stepwise Regression) metodunu anlatınız ve (Full Model) Tam Model yönteminden farkını belirtiniz.
2. Ekonometrik modellerde otokorelasyonun nedenleri, sonuçları ve bu sorunun giderilme yöntemlerini belirtiniz.
3. Hisse senedi fiyatları ile ilgili olarak bir ekonometrik model oluşturunuz. Bu modelin varsayımlarını, çözüm ve yorum aşamasında karşılaşılabilecek güçlükleri belirtiniz.
4. Günümüzde ekonomik olayların çeşitli nedenlere bağlı olarak hızlı biçimde yapısal değişim kaydettikleri görülmektedir.
  - i) Ekonometrik modeller yardımı ile yapısal değişimi nasıl belirlersiniz?
  - ii) Yapısal değişimi belirlediğinizde bu mevcut durumu model bünyesine nasıl dahil edersiniz?

MATEMATİK-1999

- 1) $y = f(x) = x^3 - x^2 - 5x - 3$ fonksiyonunun artan ve azalan olduğu bölgeleri araştırınız ve fonksiyonun grafiğini çiziniz.
- 2) $X_1 + X_2 + X_3 = 3$
 $2X_1 - X_2 - X_3 = 0$
 $3X_1 + 4X_2 + X_3 = 8$

Doğrusal denklem sistemini Cramer Kuralına göre çözünüz.

İSTATİSTİK-1999

- 1) Aşağıda 5 günlük süreyle Borsa'da yapılan işlem sayısı ve toplam işlem hacmi veriliyor:

	<u>İşlem sayısı</u>	<u>İşlem hacmi</u>
1. gün	25	12,5
2. gün	20	10,4
3. gün	50	25,3
4. gün	35	20,2

- a) İki değişken arasındaki korelasyon katsayısını hesaplayınız ve $\alpha=0,05$ için sıfırdan farklı olup olmadığını test ediniz. (Kritik değer $\pm 3,182$ dir.)
- b) İşlem hacmi bağımlı değişken kabul edilmek üzere iki değişken arasındaki regresyon denklemini tahmin ediniz.
- c) İşlem sayısı 45 olduğunda işlem hacmi %95 ihtimalle hangi sınırlar arasında olur.

2) Parametrik olmayan istatistik teknikler hangi durumlarda tercih edilir?

3) Aşağıdaki kavramları ve kullanıldığı yerleri kısaca açıklayınız.

- a) Değişim Katsayısı
- b) Toplanma Oranı
- c) Varyans Analizi

EKONOMETRİ-1999

1) Ekonometrik modellerde karşılaşılan çoklu doğrusal bağlantı probleminin ne olduğunu açıklayınız ve yol açtığı sonuçları kısaca anlatınız.

2) $Y=\beta_0+\beta_1X$ biçimindeki bir ekonometrik modelde gölge (kukla veya dummy) değişken kullanılarak dönemler arasında farklılaştırma gerçekleştirilmek isteniyor. Bu durumda, gölge değişkenin yalnız sabit, yalnız değişken ve hem sabit hem değişkene olan etkisini regresyon denklemleri ve grafikler üzerinde anlatınız.

İŞLETME İKTİSADI ve FİNANSMANI-1994

1. Aşağıdaki kavramları tanımlayınız.

- a) Sermaye Bütçesi
- b) Sermaye Bütçelemesi
- c) Risk
- d) Amortisman
- e) Net bugünkü değer
- f) İç verim oranı
- g) Proje sermaye maliyeti
- h) Net işletme sermayesi
- i) Optimum nakit düzeyi
- j) Sermaye maliyeti

2. Bir sanayi firmasının finansal analisti olarak iki ayrı projeyi değerlendirmeniz gerekmektedir : Proje A ve Proje B. Her iki projenin de yatırım maliyeti 70 Milyar TL'dir. Sermaye maliyeti % 10'dur. Projelerin beklenen net nakit akışları ise aşağıdaki gibidir:

Projenin Net Nakit Akışı (Milyon TL)		
Yıl	Proje A	Proje B
0	(70,000)	(70,000)
1	45,500	24,500
2	21,000	24,500
3	21,000	24,500
4	7,000	24,500

a) Her bir proje için:

- Geri Ödeme Süresi
- Net Bugünkü Değer ve
- İç Verim Oranı'nı hesaplayınız.

- b) Bu projelerin birbirlerinden bağımsız olduklarını varsayarak, hangisinin (veya hangilerinin) kabul edilebilir olduğunu kararlaştırınız.
- c) Bu projelerden yalnızca birinin gerçekleştirilebileceği koşulunda, sizce hangisi kabul edilmelidir ?

3. İki hisse senedinin 1989-1993 yılları arasında sağladıkları yıllık getiriler aşağıdaki tablodaki gibidir :

Yıl	Hisse Senedi A k (%)	Hisse Senedi B k (%)
1989	-10.00	-3.00
1990	18.50	21.29
1991	38.67	44.25
1992	14.33	3.67
1993	33.00	28.30

- a) 1989 ile 1993 yılları arasında A ve B hisse senetlerinin ortalama getirisini hesaplayınız. Portföyünüzdeki bu hisse senetlerinin paylarının % 50 A hisse senedi ve % 50 B hisse senedi olduğunu düşünerek her yıl itibarıyla, tüm portföyün getirisini hesaplayınız. Bu dönem boyunca portföyün ortalama getirisi ne olmuştur?
- b) Her iki hisse senedinin yıllık getiri verilerine bakarak, getiriler arasındaki korelasyon katsayısı 0.9'a mı, yoksa -0.9'a mı daha yakın olacaktır; kararlaştırınız.

4. Aşağıdaki kavramları tanımlayınız.

- a) Politika
- b) Strateji
- c) Taktik
- d) Amaç
- e) Hedef
- f) Sinerji
- g) Stratejik yönetim
- h) Stratejist

İŞLETME İKTİSADI VE FİNANSMANI-1995

1. Bir şirketin toplam satış hasılatı 1993 yılı sonunda 118 Milyar TL iken 1994 yılı sonunda 318 Milyar TL olmuştur. Aynı dönem içinde bu şirketin enflasyonu izlerken kullandığı toptan eşya fiyat endeksi 1993 sonu değeri olan 2082 rakamından 1994 sonunda 5196 değerine ulaşmıştır.

  - a) 1994 yılında toptan eşya fiyatları ile enflasyon ne kadardır?
  - b) 1994 yılında enflasyonu ayıkladığımız zaman (yani reel anlamda) bu şirket satış hasılatını büyütmüş ya da küçültmüş müdür?
2. Yılda bir defa yıl sonunda % 85 net vergi sonrası faiz ödeyen bir menkul kıymetin, dönem içinde tüketici fiyatları ile enflasyon % 109 olarak gerçekleştiği takdirde, enflasyondan ayıklanmış reel getirisi ne olmuştur? Hesaplarınızı gösteriniz.
3. Her yılın başında tasarruf hesabına 1,000 \$ koyan bir kimse dolar hesabındaki faiz tüm dönemlerde yılda % 8 olduğu takdirde beşinci yılın sonunda ne kadar dolar biriktirmiş olacaktır? Hesaplarınızı gösteriniz.
4. Her yıl başında aynı miktarı dolar döviz mevduat hesabına koyan bir kimsenin 5 yıl boyunca yılda %10 faiz aldığı varsayımı altında, 5 yıl sonunda 10,000 \$ biriktirmiş olmak için 5 yıl boyunca hesabına her yılbaşında hangi eşit dolar miktarını yatırmış olması gerekir? Yaklaşık olarak cevaplandırınız.
5. 12 Temmuz günü yapılan 3 aylık Hazine ihalesinde 3 aylık kamu kağıdının yıllık basit faizi ortalama % 69.4 olmuştur. Bu 3 aylık kağıdın yıllık ortalama bileşik faizi ne kadardır?
6. Bir arkadaşınıza 50 Milyon TL borç vereceksiniz. Bunun karşılığında arkadaşınız size birinci yılın sonunda 35, ikinci yılın sonunda 55 ve üçüncü yılın sonunda da 75 Milyon TL verecek. Yıllık faizin her üç yılda da nominal olarak % 120 olduğu varsayımı altında ödemeler tamamlandığı zaman "kim kimi kandırmış" olacak?
7. Şu anda incelenen bir dolar yatırımında projenin beta katsayısı 1.50'dir. Bu inceleme yapılırken risksiz dolar faizi % 7'dir. Toplam piyasa portföyü getirisinin % 10 olduğu varsayımı altında ve bu projenin yılda % 11 beklenen getiri gerçekleştirme düşünlüğünde, CAPM veya sermaye varlıklarının fiyatlandırma modelini kullanarak bu yatırımın kabul edilmesi mi yoksa reddedilmesi mi gerekir? Hesaplarınızı açıkça gösteriniz.
8. DM ile mevduat faizi yıllık % 7 iken ve dolar mevduat faizi yıllık % 5 iken, yılbaşında 1.5 DM dolar başına olan bir kur varsa ve Alman Markı'nın yıl içinde dolara karşı % 3 devalüe olacağını bekliyorsanız mevduat yatırımlarınızı dolar ile mi yaparsınız, yoksa DM ile mi? Kararınıza temel teşkil eden hesaplamalarınızı gösteriniz.
9. Bir ABD şirketi 100 gün içinde, İsviçre'li bir ithalatçıdan aldığı mallar karşılığında 50 Milyon İsviçre Frangı ödeme yapacaktır ve bu ödemenin dolar maliyetini minimize etmek istemektedir. Piyasada dolar kuru spot olarak 2.5 İsviçre Frangı (dolar başına) ve forward (yani vadeli) 100 günlük kur olarak da 2.465 İsviçre Frangı şeklinde fiyatlandırılmaktadır. Yıllık dolar faizinin % 12 ve yıllık İsviçre Frangı faizinin % 6 olduğu varsayımı altında bu ödeme minimum kaç dolar maliyetle gerçekleştirilebilir? Hesaplarınızı gösteriniz.

10. Bir şirket yeni aldığı bir üretim makinasını aşağıdaki maliyetlerle elde etmiştir. Brüt satış fiyatı 700,000 \$, satış ile ilgili vergi 49,000 \$, makinanın fabrikaya taşınma maliyeti 3,500 \$, makinanın üzerine oturtulacağı platformun maliyeti 2,500 \$, makinanın ambalajdan çıkarma ve yerine oturtma maliyeti 3,000 \$, makinanın bakımı ve çalışması için gerekli yedek parça ve malzemeler 4,200 \$ ve özel satış iskontosu 21,000 \$'dır. Firma sizce bu makinanın maliyeti olarak kaç dolar yazmak durumundadır, yani yukarıdaki kalemlerden hangileri "makinanın maliyeti" olarak finansal kayıtlara geçmelidir? Sonucu tek bir rakam olarak veriniz.

İŞLETME İKTİSADI VE FİNANSMANI-1996

1. Elinizde her birine 10 milyon TL'lik yatırım yapılmış 20 farklı hisse senedinden oluşan bir portföy bulunmaktadır. Portföyün beta değeri 1.12'dir. Portföydeki hisse senetlerinden beta değeri 1.0 olan birini 10 milyon TL'ye satmaya karar verdiniz. Bu satıştan elde edeceğiniz tutarla da portföyünüz için bir başka hisse senedi almak istiyorsunuz. Bu yeni hisse senedinin beta değerinin 1.75 olduğunu varsayarak portföyünüzün yeni beta değerini hesaplayınız.
2. Aşağıdaki kavramları tanımlayınız.
  - a) Piyasa değerinin maksimizasyonu
  - b) Sermaye bütçelemesi
  - c) Leasing
  - d) Vadeli piyasalar
  - e) Sermayenin alternatif maliyeti
  - f) Factoring
  - g) Nakit akışları
  - h) Çalışma sermayesi
  - i) Optimum nakit düzeyi
  - j) Rasyo analizi
3. Bir sanayi firmasının finansal analisti olarak iki ayrı projeyi değerlendirmeniz gerekmektedir: Proje A ve B. Her iki projenin de yatırım maliyeti 100 milyar TL'dir. Sermaye maliyeti %12'dir. Projelerin beklenen net nakit akışları aşağıdaki gibidir.

Yıl	Beklenen Net Nakit Akışı (Milyon TL)	
	Proje A	Proje B
0	(100.000)	(100.000)
1	65.000	35.000
2	30.000	35.000
3	30.000	35.000
4	10.000	35.000

- a) Her bir proje için:

- Geri ödeme süresi

- Net bugünkü değer
- İç verim oranını hesaplayınız.

- b) Bu projelerin birbirlerinden bağımsız olduklarını varsayarak, hangisinin (veya hangilerinin) kabul edilebilir olduğunu kararlaştırınız.
- c) Bu projelerden yalnızca birinin gerçekleştirilebileceği koşulunda, sizce hangisi kabul edilmelidir?
- d) Sermaye maliyetinde bir değişiklik olduğu takdirde, bu projelerin net bugünkü değer ve iç verim oranlarına göre sıralamalarında bir çatışma olabilir mi? Eğer $k=5\%$ olsaydı bu çatışma ortaya çıkar mıydı?
- e) Yukarıda sözü edilen çatışmanın nedenini açıklayınız.

4. Aşağıda verilen finansal oranlar bir sanayi dalındaki ortalamaları yansıtmaktadır.

Satış / Özsermaye	= 3.0
Cari borçlar / Özsermaye	= 0.5
Toplam borçlar / Özsermaye	= 0.8
Cari oran	= 1.6
Sabit değerler / Özsermaye	= 1.0
Stok devir hızı	= 10
Ortalama tahsil süresi	= 45 gün

Z işletmesinin 1995 yılı satışlar tutarı 9 milyar TL olarak tahmin edilmiştir.

Bu sanayi dalındaki Z işletmesinin 1995 yılı proforma bilançosunda aşağıdaki kalemlerin olduğu varsayımıyla, gerekli değerleri hesaplayarak boş yerlere yerleştiriniz.

Aktif		Pasif	
Kasa	.....	Cari Borçlar	.....
Alacaklar	.....	Uzun Vadeli Borçlar	.....
Stoklar	.....	Özsermaye	.....
Sabit Kıymetler	.....		
Toplam Aktifler	.....	Toplam Pasifler	.....

5. Aşağıdaki kavramları tanımlayınız.

- a) Toplam kalite
- b) Tüketici hakları

- c) Pazarlama karması
- d) Standart sapma
- e) Stok değerleme
- f) Sosyal sorumluluk
- g) Temel muhasebe ilkeleri
- h) Plan
- i) Bütçe
- j) Liderlik

İŞLETME İKTİSADI VE FİNANSMANI-1997

1. Aşağıdaki kavramları tanımlayınız:

- a) para piyasası; sermaye piyasası
- b) birincil piyasa; ikincil piyasa
- c) yatırım bankası; finansal hizmet şirketi
- d) finansal aracı
- e) yatırım fonu, para piyasası fonu
- f) gerçek risksiz faiz oranı, k^* ; nominal risksiz faiz oranı k (RF)
- g) likidite; likidite primi
- h) piyasa bölümlendirmesi teorisi; likidite tercihi teorisi; beklentiler teorisi
- i) enflasyon primi
- j) organize sermaye piyasası; "over the counter" piyasa
- k) sermaye kazancı veya kaybı
- l) "normal" getiri eğrisi; ters ("anormal") getiri eğrisi
- m) bilanço; gelir tablosu
- n) amortisman; stok değerlendirme yöntemleri
- o) finansal kaldıraç
- p) karlılık rasyoları: satışların karlılığı; toplam aktiflerin karlılığı (ROA); hisselerin karlılığı (ROE)
- r) piyasa değeri rasyoları: fiyat/getiri (P/E) rasyosu; piyasa değeri/kayıt değeri (M/B) rasyosu; hisse başına kayıt değeri
- s) likit ve likit olmayan aktifler

2. 1983 yılının Eylül ayında 245 Japon Yeni 1 \$'a eşitti. 11 yıl ve altı ay sonra, 1995 yılının Mart ayında 88 Japon Yeni 1 \$ oldu. Eylül 1983'te bir Japon otomobilinin fiyatının 8,000 \$ olduğunu ve fiyat değişikliklerinin yalnızca kur farklarıyla orantılı olduğunu varsayarak (otomobilin Japon Yeni fiyatı değişmemiştir):

- a) Bu 11.5 yıl boyunca otomobilin \$ bazındaki fiyatı kur farkındaki değişimler nedeni ile azaldı mı, yoksa çoğaldı mı?
- b) Yine otomobilin fiyatındaki değişimlerin yalnızca kur farkına bağlı olduğunu düşünürsek, otomobilin 1995 Mart ayındaki fiyatı nedir?

3. Son günlerde ABD Doları ile Fransız Frangı arasındaki kur $6.05 \text{ F} = 1 \text{ \$}$ 'di. Dolar ile İngiliz Sterlini arasındaki kur ise $1 \text{ Sterlin} = 1.62 \text{ \$}$ 'di. Fransız Frangı ile İngiliz Sterlini arasındaki kuru hesaplayınız.
4. Aşağıdaki tabloda yer alan değişimlerin toplam cari aktifler, cari rasyo ve net kar üzerindeki etkilerini belirleyiniz. Artışları (+), azalışları (-) işaretleriyle; hiçbir etki olmamasını veya kararlaştırılamayan etkileri (0) olarak gösteriniz. Başlangıçtaki cari rasyonun "1"den fazla olduğunu varsayınız.

	Toplam Cari Aktifler	Cari Rasyo	Net Kar Üzerindeki Etki
a) Hisse senedi ihracı ile nakit sağlandı.			
b) Nakit karşılığı mal satıldı.			
c) Bir önceki yıla ait kurumlar vergisi ödendi.			
d) Bir sabit varlık defter değerinin altında satıldı.			
e) Bir sabit varlık defter değerinin üzerinde satıldı.			
f) Krediyile mal satıldı.			
g) Satıcılara borçların bir kısmı ödendi.			
h) Nakit olarak temettü ödendi.			
i) Kısa vadeli banka kredisi alındı.			
j) Kısa vadeli alacak senetleri iskonto edilerek satıldı.			
k) Portföydeki hisse senetleri maliyetlerinin altında satıldı.			
l) Çalışanlara avans verildi.			
m) Cari işletme giderleri ödendi.			
n) Vadesi gelmiş borçlar karşılığında satıcılara senet verildi.			
o) Borçlar karşılığında 5 yıllık senetler verildi.			
p) Tamamen amorti olmuş bir aktif kayıtlardan silindi.			
r) Alacaklar tahsil edildi.			
s) Kısa vadeli senet verilerek teçhizat satın alındı.			
t) Krediyile mal satın alındı.			
u) Tahmin edilen ödenecek vergiler arttı.			

İŞLETME İKTİSADI VE FİNANSMANI-1998

1. Aşağıdaki kavramları kısaca açıklayınız:

- a) İşletme
- b) Cari oran
- c) Pratik kapasite
- d) Başabaş noktası
- e) Sosyal sorumluluk
- f) Girişimci
- g) Stok kontrol teknikleri
- h) Pazarlama karması
- i) Toplam kalite
- j) Mükemmellik

2. "Mamul yaşam seyri" kavramını bir şema çizerek kısaca açıklayınız.

3. Bankacılık sektöründeki işletmelerde "işletme büyüklüğü"nü saptanmasında kullanılan kriterler hangileridir?

4. X Firması mevcut modellerine ek olarak yeni bir seri kazak üretmeyi planlamaktadır. Bu projenin ilk yatırımı 1.000.000.000.- TL'si; yıllık nakit girişleri ise ilk beş yıl boyunca 400.000.000.-TL'si olacaktır. Sermaye maliyeti %15'tir.

- a) Bu yeni seri kazak üretilmeli midir?
- b) Bu yeni seri kazakların üretiminin mevcut kazak modellerinin getirisini 120.000.000.- TL'si azaltacağını fark ederseniz ne yaparsınız?
- c) Nakit akışlarının tahmininde neden fırsat maliyetleri de hesaplanmalıdır?

5. X Firması 25 milyar TL'si borç aldı. Bu borç her yıl sonunda eşit taksitlerle ve her yıl sonunda olmak üzere 5 yılda ödenecektir. Faiz oranı %10'dur.

- a) Bu borç için bir amortisman tablosu düzenleyiniz.
- b) Eğer bu borç 50 milyar olsaydı, yıllık nakit ödemelerinin tutarı ne olurdu?
Faiz oranının % 10 olduğunu ve borcun 5 yılda geri ödeneceğini varsayınız.

- c) Eğer borç 10 milyar olursa, faiz oranı %10 ise, ve borç 10 yılda her yıl sonunda eşit taksitlerle ödenirse, her bir taksidin tutarı ne olacaktır? Bu borç b) şıkkındaki tutara eşit olmakla birlikte geri ödeme iki misli bir süreye yayılmıştır. Bu ödemeler için b) şıkkındaki geri ödeme tutarının yarısı kadar değildir?
6. İki hisse senedinin 1990-1994 yılları arasında sağladıkları yıllık getiriler aşağıdaki gibidir:

<u>Yıl</u>	<u>Hisse Senedi A</u>	<u>Hisse Senedi B</u>
1990	(%-10.00)	(%3.00)
1991	18.50	21.29
1992	38.67	44.25
1993	14.33	3.67
1994	33.00	28.30

- a) 1990 ile 1994 yılları arasında A ve B hisse senetlerinin ortalama getirisini hesaplayınız.
- b) Portföyünüzdeki bu hisse senetlerinin paylarının %50 A hisse senedi ve %50 B hisse senedi olduğunu düşünerek her yıl itibariyle tüm portföyün getirisini hesaplayınız. Bu dönem boyunca portföyün ortalama getirisi ne olmuştur?
- c) Her iki hisse senedinin yıllık getirilerine bakarsak, bu hisse senetlerinin getirileri arasındaki korelasyon katsayısı 0.9'a mı, yoksa -0.9'a mı yakındır?
- d) Bu portföye rastgele hisse senedi eklenirse, standart sapma üzerinde aşağıdaki etkilerden hangisi gerçekleşecektir?
- i) sabit kalacak;
- ii) %15 dolayında azalacak;
- iii) eğer yeteri sayıda hisse senedi eklenirse, sapma "0" a inecek.

BÖLÜM I

1. Aşağıdaki tabloda yer alan değişimlerin “toplam cari aktifler” , “cari rasyo” ve “net kar” üzerindeki etkilerini tanımlayınız. Artışları (+), azalışları (-) işaretleriyle; hiçbir etki olmamasını veya kararlaştırılmayan etkileri (0) olarak gösteriniz. Başlangıçtaki cari rasyonun “1” den fazla olduğunu varsayınız.

	Toplam Cari Aktifler	Cari Rasyo	Net Kar Üzerindeki Etki
a. Hisse senedi ihracı ile nakit sağlandı.	-----	-----	-----
b. Nakit karşılığı mal satıldı.	-----	-----	-----
c. Bir önceki yıla ait kurumlar vergisi ödendi.	-----	-----	-----
d. Bir sabit varlık defter değerinin altında satıldı.	-----	-----	-----
e. Bir sabit varlık defter değerinin üzerinde satıldı.	-----	-----	-----
f. Kredi ile mal satıldı.	-----	-----	-----
g. Satıcılara borçların bir kısmı ödendi.	-----	-----	-----
h. Nakit olarak temettü ödendi.	-----	-----	-----
i. Kısa vadeli banka kredisi alındı.	-----	-----	-----
j. Kısa vadeli alacak senetleri iskonto edilerek satıldı.	-----	-----	-----
k. Portföydeki hisse senetleri maliyetlerinin altında satıldı.	-----	-----	-----
l. Çalışanlara avans verildi.	-----	-----	-----
m. Cari işletme giderleri ödendi.	-----	-----	-----
n. Vadesi gelmiş borçlar karşılığında satıcılara senet verildi.	-----	-----	-----
o. Borçlar karşılığında 5 yıllık senetler verildi.	-----	-----	-----
p. Tamamen amorti olmuş bir aktif kayıtlardan silindi.	-----	-----	-----
q. Alacaklar tahsil edildi.	-----	-----	-----
r. Kısa vadeli senet verilerek teçhizat satın alındı.	-----	-----	-----
s. Krediyile mal satın alındı.	-----	-----	-----
t. Tahmin edilen ödenecek vergiler arttı.	-----	-----	-----

(20 Puan)

2. İşletmelerde satışların artmasıyla bazı borç kalemleri ve varlık kalemlerinde artışlar gözlemlenir. Aşağıda listelenenler arasından aynı anda artış gösterenleri (X) ile işaretleyiniz.

Borçlar	-----
Ödenecek senetler	-----
Ödenecek ücretler	-----
Ödenecek vergiler	-----
Hisse senetleri	-----
Dağıtılmamış karlar	-----

(5 PUAN)

3. Bir firmanın genel politikalarında değişiklik yaptığını varsayalım. Eğer bu değişiklik dışsal, eşanlı olmayan finansal zorunluluklarda bir artışı beraberinde getiriyorsa, artışları (+); azalışları (-); ve kararlaştırılmayan etkileri veya hiç etki olmamasını (0) ile işaretleyiniz. Bu fon gereksinimi etkilerinin kısa vadeli, hemen ortaya çıkan nitelikte olduğunu varsayınız.

- a. Firma, mamullerinde kullanılan bazı parçaları kendisi imal etmek yerine satın almaya karar verir. -----
- b. Firma peşin ödeme iskontolarından yararlanmak için tüm satıcılara 30 gün sonra yerine mal tesliminde ödeme yapmaya karar verir. -----
- c. Firma kredi ile satış yapmaya karar verir (Daha önceki satışlar nakit üzerinden yapılıyordu). -----
- d. Artan rekabet nedeniyle firmanın kar marjı düşmektedir; satışlar ise aynı düzeyi korumaktadır. -----
- e. Reklam harcamaları arttırılmaktadır. -----
- f. Uzun vadeli tahvil çıkarmak yerine kısa vadeli banka kredisi almaya karar verilir. -----
- g. Firma, çalışanlarına her ay sonu yerine haftalık ücret ödemeye karar verir. -----

(10 PUAN)

4. İki hisse senedinin 1992-1996 yılları arasında sağladıkları yıllık getiriler aşağıdaki gibidir:

<u>YIL</u>	<u>Hisse Senedi A</u>	<u>Hisse Senedi B</u>
1992	(% -10.00)	(% 3.00)
1993	18.50	21.29
1994	38.67	44.25
1995	14.33	3.67
1996	33.00	28.30

- 1992 ile 1996 yılları arasında A ve B hisse senetlerinin ortalama getirisini hesaplayınız.
- Portföyünüzdeki bu hisse senetlerinin paylarının % 50 A Hisse Senedi ve % 50 B Hisse Senedi olduğunu düşünerek her yıl itibariyle tüm portföyün getirisini hesaplayınız. Bu dönem boyunca portföyün ortalama getirisi ne olmuştur?
- Her iki hisse senedinin yıllık getirilerine bakarsak, bu hisse senetlerinin getirileri arasındaki korelasyon katsayısı 0.9'a mı, yoksa -0.9'a mı yakındır?
- Bu portföye rastgele hisse senedi eklenirse, standart sapma üzerinde aşağıdaki etkilerden hangisi gerçekleşecektir?
  - sabit kalacak;
  - %15 dolayına kadar azalacak;
  - eğer yeteri sayıda hisse senedi eklenirse, sapma "0" a inecek.

(20 PUAN)

5. Birbirini dışlayan iki projenin net nakit girişleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

<u>YIL</u>	<u>Net Nakit Girişleri</u>	
	<u>Proje A</u>	<u>Proje B</u>
1	300 000 000.-	600 000 000.-
2	400 000 000.-	200 000 000.-
3	50 000 000.-	100 000 000.-
4	50 000 000.-	700 000 000.-

Proje A'nın yatırım tutarı 600 000 000.- TL'si, Proje B'nin yatırım tutarı ise 1 000 000 000.- TL'sidir.

- Geri ödeme süresi yöntemini kullanarak hangi projenin seçilmesi gerektiğini kararlaştırınız.
- Sermaye maliyeti % 8 ise, her iki proje için net bugünkü değeri hesaplayınız.
- Sizce hangi proje seçilmelidir? Geri ödeme süresi yönteminin sınırlı kaldığı yönleri açıklayınız.

NOT: Bu sorunun çözümünde tablo kullanılacaktır.

(20 PUAN)

BÖLÜM II:

Aşağıdaki cümleleri Doğru (D) veya Yanlış (Y) olarak işaretleyiniz:

- ( ) Matris organizasyon yapısı, "hierarchy" ve "emirlerin birliği" gibi geleneksel organizasyon ilkeleri ile sıkı sıkıya bağlıdır.
- ( ) İşletmede karar almanın rasyonel olabilmesi için amacın varlığı gereklidir.
- ( ) Reklam ile ilgili destek planlar, temel planın bir tamamlayıcısıdır.
- ( ) Stratejiler işletmede kararları yönlendirir ve sınırlar.
- ( ) Bir ülkedeki işletmelerde gözlemlenen yaygın organizasyon yapısı toplumun gelişmişlik düzeyini de yansıtır.

- ( ) “Mükemmellik” aynı zamanda “yalın” bir yapıyı gerektirir.
- ( ) Modern toplumlardaki tüm organizasyonlar bürokrasilerdir.
- ( ) Bütçeler mamul birimi üzerinden ölçülere dayandırılarak hazırlanır.
- ( ) Planların etkinliğini sınırlayan faktörlerden bir tanesi de dış çevredeki yavaş değişimdir.
- ( ) İşletmelerin toplum içindeki tek sorumluluğu talebi olan mal ve hizmetleri üretmektir.
- ( ) Arçelik A.Ş.’nin amacı Türkiye’nin en büyük buzdolabı üreticisi olmaktır.
- ( ) Arçelik A.Ş. ‘nin amacı 1999 yılında 2 000 000 adet buzdolabı üretmektir.
- ( ) İşletmelerin çoklu amaçları olamaz; tek amaç kar maksimizasyonudur.
- ( ) Ekonomik güç, işletmelere politik güç de sağlar.
- ( ) Piyasa araştırması “yapılabilirlik etüdü” nün bir bölümünü oluşturur.
- ( ) Girişimci, işletmenin hem kurucusu hem yöneticisidir.
- ( ) Ağır makinelerle yapılan üretimde çok katlı fabrika binaları tercih edilir.
- ( ) Tüketiciler her zaman rasyonel güdülerle mal ve hizmet satın alırlar.
- ( ) Yasal zorunluluk olmadığı halde kurşunsuz benzin kullanabilecek otomobiller üretmek işletmelerin sosyal sorumlulukları ile ilgili korunmacı bir stratejidir.
- ( ) Sümerbank’ın 1933 yılındaki misyonu “sosyal ve ekonomik yaşamı geliştirmek için sanayide özel teşebbüs öncülüğünde istihdam yaratılmasıdır.

(5 PUAN)

BÖLÜM III

Aşağıdaki soruları yanlarındaki boşlukları doldurarak yanıtlayınız:

1. Son zamanlarda satın almış olduğunuz beş kalem malı sınıflandırınız:

kolayda mal .....

özelliği olan mal:.....

beğenmeli mal:.....

2. Aşağıda sıralanan sanayi mamullerini yatırım malı veya sarf malzemesi olarak sınıflandırınız:
bilgisayar:.....

kırtasiye:.....

Adapazarı'nda otomobil montaj fabrikası:.....

Ereğli'den alınan işlenmiş demir:....

3. 100 TL'sına satılan bir malın değişken maliyetinin 60 TL'si olduğunu varsayarsak; bu mamulün toplam sabit maliyetleri 380 000 TL'si ise firma başabaş noktasında kaç birim mal satmalıdır?

.....

4. 250 TL'sına satılan bir malın değişken maliyetinin birim başına 150 TL'si olduğunu varsayarsak; bu mamul için sabit maliyetler 1 800 000 TL'si ise, başabaş noktasını TL'si olarak hesaplayınız.

.....

5. Yaşadığınız bölgede veya şehirde aşağıda sıralanan üretim metodlarını kullanan 2 üretim tesisini ve ürettiği mamulün ismini veriniz.

a. analitik süreç:.....

b. sentez süreci:.....

c. sürekli süreç :.....

6. Aşağıdakileri programlanmış veya programlanmamış kararlar olarak sınıflandırınız.

a. Üniversite öğrenci bürosundaki transkript verme sistemi :.....

- b. Ford otomobillerinin "Focus" modelini geliştirmesi:.....
- c. Konfeksiyon mağazası satın alma şefinin bir gömlek modelinden satın almak üzere yeniden sipariş vermesi:.....
- d. Hastanenin yeni hasta kabul prosedürü:.....
- e. Türkiye İş Bankası'nın merkezini İstanbul'a taşıma kararı:.....
- f. Bir ğrencinin yüksek okul veya fakülteye kayıt olma kararı:..
7. Aşağıda sıralanan işleri yapacak birer işletme kurmanız gerekseydi herbirine ne tür bir işletme kurardınız?
- a. Yol kenarında meyva satış yeri (bir meyva bahçeniz olduğunu varsayınız):.....
- b. Kuaför:.....
- c. Yönetim danışmanlık şirketi:.....
- d. Küçük bir çelik imalat işletmesi:.....
8. Aşağıda sıralanan ödeme türlerine en uygun düşen işleri yanlarına yazınız:
- a. Parça başı ücret:.....
- b. Teşvik Primi:.....
- c. Maaş:.....
- d. Zaman creti:.....
9. Aşağıdaki mamullerin tketickiye erişmesinde hangi ulaşım kanallarını kullanırsınız?
- a. saç (metal) tabaka:.....
- b. doğalgaz :.....
- c. Elektronik parçalar:.....
- d. Mısır gevreği:.....
10. Aşağıdaki mamuller için hangi dağıtım kanallarını tercih edersiniz?
- a. otomobil çocuk koltuğu:.....
- b. muhasebe bürosu:.....
- c. MAN kamyonları:.....
- d. Armut:.....

(20 Puan)

MUHASEBE ve MALİ ANALİZ-1994

SORU : 1

X Ticaret İşletmesine ait 01.06.1993 - 31.12.1993 tarihleri arasındaki bazı işlemler aşağıdaki gibidir. Bu işlemlerin günlük defter kayıtlarını yapınız:

- a) İ İşletmesine ait 2,500,000 TL'lik sermaye payı satın alınmak üzere taahhüt edilmiş ve bu sermaye payının 750,000 TL'lik kısmı peşin olarak ödenmiştir.
- b) Defter değeri 3,000,000 TL, birikmiş amortismanları 2,500,000 TL olan bir makina, yenisi satın alınmak üzere Z şirketine satılmıştır. Bu bedelin ödenmesi için alıcı, bankaya virman emri verdiğini bildirmiştir.
- c) Bankadan gelen dekonttan, Z şirketinden alınan virman emri üzerine, hesabımıza 1,500,000 TL geçirildiği öğrenilmiştir.
- d) Vadesinin dolmasına 3 ay kalan 750,000 TL'lik bir senet, kırdırılmak üzere Y bankasına gönderilmiştir.
- e) İşletme daha önce keşide edip, kabul işlemini tamamlattığı 600,000 TL'lik poliçeyi lehdara teslim etmiştir.
- f) Y bankasından gelen dekonttan, gönderilmiş olan 750,000 TL'lik senedin iskontoya kabul edildiği, 150,000 TL'lik iskonto gideri kesilerek bakiyenin bankadaki cari hesaba yatırıldığı öğrenilmiştir.
- g) Y bankasından, iskonto ettirilen senedin, borçlusu tarafından zamanında ödendiği öğrenilmiştir.
- h) Evvelce bir pazarlama şirketine gönderilen 300,000 TL'lik konsinye mal, satılmadığı gerekçesiyle geri gönderilmiştir.
- i) Depodaki 500,000 TL'lik malın paslanma, modası geçme gibi nedenlerden % 70 oranda değer kaybettiği anlaşılmıştır. Bu değeri düşen mallar için % 50 karşılık ayrılmıştır.
- j) Değeri düşen mallar nakit karşılığı 200,000 TL'ye satılmıştır.

SORU : 2

BCF Şirketinin 31.12.1993 tarihli genel geçici mizanı aşağıdaki gibidir:

	Borç	Alacak
Kasa	90,000	
Banka	140,000	
Pazarlanabilir Menkul Kıymet	100,000	
Alacaklar	250,000	
Alacak Senetleri	300,000	
Mal	1,350,000	
Peşin Ödenmiş Kira	400,000	
Borçlar		400,000
Borç Senetleri		200,000
Tahvil Borçları		750,000
Taşıt Araçları	500,000	
Birikmiş Amortismanlar - Taşıt Araçları		150,000
Demirbaşlar	250,000	
Birikmiş Amortismanlar - Demirbaşlar		125,000
Makina ve Techizat	700,000	
Birikm. Amort. - Makina ve Techizat		270,000
Sermaye		500,000
Dağıtılmamış Karlar		45,000
Satışlar		1,500,000
Hizmet Gelirleri		200,000
Reklam Gideri	60,000	
	4,140,000	4,140,000

Mal hesabı, aralıklı sayım yöntemine göre tutulmaktadır. Şirketin dönem sonu işlemleri aşağıdaki gibidir:

- Dönem sonunda yapılan sayımda, mal stok değerinin 150,000 TL olduğu saptanmıştır.
DB Mal Stok değeri 100,000 TL, dönem içi alışlar 1,250,000 TL idi.
- Peşin ödenmiş kiranın 250,000 TL'si bu seneye aittir.
- Bir müşteri tarafından talep edildiğinde hemen gelir kaydedilmiş olan 30,000 TL'lik bir hizmetin, müşteriye götürülmesinin unutulduğu farkedilmiştir.

- d) Alacak senetleri reeskontu 40,000 TL, borç senetleri reeskontu 25,000 TL hesaplanmıştır.
- e) Pazarlanabilir menkul kıymetler, sürekli değer yitirmektedir. Şimdiki piyasa değerleri, maliyet değerlerinin yarısı kadardır. Değer kaybının tamamı kadar karşılık ayrılacaktır.
- f) Tahvil borcunun yıllık faiz tutarı 120,000 TL'dir. 31.12.1993'te bu tutarın 30,000 TL'lik kısmı tahakkuk etmiştir.
- g) R Reklam Ajansına ödenen ve hemen gider kaydedilmiş olan 20,000 TL'lik reklamın, 1994 Ocak ayında çıkacak bir dergide çıkacağı öğrenilmiştir.
- h) Taşıt araçları, demirbaşlar, makina ve techizat için % 10 amortisman ayrılmaktadır.

İSTENENLER :

1. Dönem sonu işlemlerine ait muhasebe kayıtlarını yapınız.
2. Genel Kesin Mizanı düzenleyiniz.
3. Gelir Tablosu ve Bilanço'yu hazırlayınız.
4. Kapanış kayıtlarını yapınız.

SORU : 3

Deniz A.Ş.'nin 1992 ve 1993 Yılı karşılaştırmalı bilançoları aşağıda sunulmuştur.

AKTİF	31.12.1992	31.12.1993
Kasa ve Banka	30,000	18,000
Alacaklar (Net)	140,000	160,000
Stoklar	210,000	350,000
Diğer Dönen Varlıklar	15,000	7,000
	395,000	535,000
Sabit Varlıklar	400,000	600,000
(-) Birikmiş Amortisman	(280,000)	(320,000)
Sabit Varlıklar (Net)	120,000	280,000
TOPLAM AKTİF	515,000	815,000
PASİF		
Kısa Vadeli Borçlar	175,000	250,000
Uzun Vadeli Borçlar	100,000	210,000

Hisse Senedi Sermayesi	200,000	300,000
Dağıtılmış Karlar	40,000	55,000
	<hr/>	
TOPLAM PASİF	515,000	815,000

EK BİLGİLER :

- 1993'de satın alınan sabit varlıklar 200,000 TL'dir.
- Dönemin amortisman gideri 40,000 TL'dir.
- Başabaş değer üzerinden yeni hisse senedi ihraç edilerek satılmış ve sermaye % 50 arttırılmıştır.
- Dönemin vergiden sonraki net karı 30,000 TL olmuş, 15,000 TL temettü dağıtılmıştır.
- Bankadan ipotek karşılığı uzun vadeli 110,000 TL borç alınmıştır.

İSTENENLER :

- Şirketin Net Çalışma Sermayesindeki Değişim Tablosunu hazırlayarak, analiz ediniz.
- Hazırladığınız bu tablonun, finansal yönetimin başarısını değerlemede fon akış tablosuna göre neden daha üstün olduğunu anlatınız.

MUHASEBE ve MALİ ANALİZ-1995

SORU : 1

Faks makinaları satan "F" şirketinin 24.12.1994 tarihindeki büyük defter hesaplarının bakiyeleri aşağıdaki gibidir.

	B	A
Kasa	235,000	
Bankalar	390,000	
Verilen Avanslar	72,000	
Alacaklar	405,000	
Şüpheli Alacaklar Karşılığı		27,000
Mal	485,000	
Demirba ^o	170,000	
Bina	700,000	
Birikm.Amortism. (Bina+Demirba ^o)		123,000
Ödenecek Giderler		19,500
Borçlar		40,500
Banka Kredileri		390,000
Sermaye		717,000
Dağıtılmayan Karlar		540,000
Satışlar		1,350,000
Satılan Malın Maliyeti	840,000	
Hesaplanan KDV		202,500
İndirilecek KDV	112,500	
TOPLAM	3,409,500	3,409,500

Şirket mal hesabını "Sürekli Envanter" yöntemine göre tutmaktadır. Katma Değer Vergisi oranı %15, Şirketin tabi olduğu gelir vergisi oranı ise % 40'tır.

Şirketin son haftaya ilişkin işlemleri aşağıdaki gibidir:

- Mal alımı için verilen (KDV hariç) 500,000 TL'lik sipariş (ki bu sipariş için 72.000 TL'lik avans da ödenmiş ve kayıtlara geçirilmişti), satıcı firma tarafından "F" şirketine teslim edilmiştir. "F" şirketi bu alıma ait 75,000 TL'lik KDV'yi nakden ödemiş, 250,000 TL'lik çek yazmış, geri kalan 178,000 TL için borçlanmış.
- Evvelce tamamı için karşılık ayrılan 2,000 TL'lik bir alacak tahsil edilmiştir.
- Banka verdiği kredi karşılığında 35,000 TL'lik faiz tahakkuk ettirdiğini ve bunun 1 ay içinde ödenmesi gerektiğini bildirmiştir.
- Birikmiş amortismanı 18,000 TL, defter değeri 45,000 TL olan bir demirbaş 27,000 TL'ye nakit karşılığı satılmıştır. Söz konusu demirbaş 8 yıl evvel satın alınmıştır. Bu işleme konu olan KDV %1'dir.

- e) Maliyet bedeli toplam 450,000 TL olan 10 faks makinası KDV hariç 560,000 TL'ye "M" firmasına satılmıştır. Müşteri "M" firması, alışına 84,000 TL'lik KDV için hemen bir çek göndermiş, "B" bankasına da 560,000 TL'lik virman emri vermiştir.
- f) "B" bankasından gelen dekonttan, "M" firmasının virman emri sonucu, "F" şirketinin hesabına 560,000 TL geçirildiği öğrenilmiştir.
- g) 01.12.1994 tarihinde bir yıllık bir yangın sigortası yaptırıldığı, poliçe bedeli 24,000 TL'nin peşin ödendiği, ancak bu işlemin kayıtlara geçirilmediği fark edilmiştir.
- h) Demirbaş ve bina için % 5 amortisman ayrılmaktadır.
- i) Şüpheli hale gelen 16,000 TL'lik bir alacağın tamamı için karşılık ayrılmıştır.
- j) Depoda duran 45,000 TL'lik bir faks makinası dikkatsizlik sonucu düşürülmüş, tamir olmayacak ve hiçbir şekilde satılamayacak biçimde kırılmıştır.

İSTENENLER :

1. Aralık ayının son hafta işlemlerini kaydedin.
2. Gerekli ayarlama ve kapanış kayıtlarını yapın.
3. Dönem sonu bilançosunu çıkarın.

SORU : 2

1994 yılı için Yeniden Değerleme Oranı 0.40 olarak ilan edilmiştir. "YMN" Şirketi'nin sabit varlıklarıyla ilgili bilgiler aşağıdaki gibidir:

	Edini m Yılı	Edinim Maliyeti (TL)	Amorti sman Oranı (%)	Amort. Yönte mi	31.12.1993 İtibariyle Birik. Amort. (TL)	1993 İtibariyle Değerleri (TL)
Fabrika Binası	1979	100,000,000	2	Normal	30,000,000	330,000,000
Makinalar	1990	50,000,000	10	Normal	20,000,000	110,000,000

İSTENEN : "YMN" Şirketi'nin

- a) Kollektif şirket
- b) Anonim şirket

olması durumlarına göre, 31.12.1994 itibarıyla Yeniden Değerleme Değer Artışlarını ve Amortismanları muhasebeleştiriniz.

SORU : 3

“ERK” Sanayi ve Ticaret A.Ş. halka açık bir anonim şirkettir. Şirketin kayıtlı sermayesi 250 Milyar TL olup, son bilançosundaki sermaye 200 Milyar TL’dir. Şirket sermayeyi 250 Milyar TL’ye çıkarma kararı vermiş, çıkarılacak hisse senetlerinin halka arzı için Sermaye Piyasası Kurulu’na başvurmuştur.

Sermaye arttırımı için nominal değeri 10,000 TL olan 5,000,000 adet hisse senedi basılmıştır. Senetlerin basımı için 18,000,000 TL ödenmiştir. Sirkülerin yayınlanmasından sonra tanınan bir aylık sürede 2,000,000 adet hisse, rüçhan hakkını kullanan ortaklarca satın alınmıştır. Geri kalan 3,000,000 hisse bir aracı kurum tarafından %1 komisyon karşılığı satılmak üzere bu kuruma teslim edilmiştir. Aracı kurumun satamayacağı hisselerin ise yönetim kurulu üyeleri tarafından satın alınacağı taahhüt edilmiştir. Aracı kurum 2,500,000 adet hisseyi satmış, kalan 500,000 hisse yönetim kurulu üyelerince satın alınmıştır. Hisse senetlerinin bedelleri Ziraat Bankası’nda açılan bloke hesaba yatırılmıştır. Aracı kurum komisyonu, Sermaye Piyasası Kurulu özel fonuna da % 0.3 ücreti yatırılmıştır.

Sermaye arttırımı Sermaye Piyasası Kurulu tarafından Sanayi ve Ticaret Bakanlığı’na bildirilmiş, bloke hesap şirketin aynı bankadaki cari hesabına aktarılmıştır.

İSTENEN : Bu sermaye arttırımını muhasebeleştirin.

SORU : 4

Akın A.Ş.’nin 1993 ve 1994 yıllarına ait karşılaştırmalı bilançoları ve 1994 yılına ait gelir tablosu aşağıdaki gibidir.

KARŞILAŞTIRMALI BİLANÇOLAR

AKTİF	1993	1994	PASİF	1993	1994
Kasa+Banka	990,000	825,000	Ticari Borçlar	1,155,000	1,485,000
Alacaklar	1,100,000	1,375,00	Ödenecek	770,000	660,000
³üpheli Al.Kar ^o .	(110,000)	(137,500)	Uzun Vd. Borçlar	-	275,000
Alacaklar (NET)	990,000	1,237,50	Sermaye	4,125,000	4,125,000
Stoklar	1,870,000	2,475,00	Dağ. Kar	825,000	1,512,500
Sabit Aktifler	4,125,000	4,950,00			
Birikmi ^o Amort.	(1,925,000)	(2,090,000)			
Sabit Aktif (NET)	2,200,000	2,860,00			
İlk Kuruluş Gid.	825,000	660,000			
TOPLAM AKTİF	6,875,000	8,057,50	TOPLAM PASİF	6,875,000	8,057,500

1994 YILI GELİR TABLOSU

Satışlar		110,000,000
Satılan Malın Maliyeti		(100,292,500)
Brüt Kar		9,707,500
(-) Faaliyet Giderleri		
^a üp. Alacak Gideri	27,500	
Amortisman Gideri	275,000	
Genel Giderler	1,100,000	
Satış Gideri	2,750,000	(4,152,500)
Faaliyet Karı		5,555,000
Faal. Dışı Gelirler		
Diğer Gelirler	4,400,000	
Sb. Varlık Satış Karı	55,000	4,455,000
		10,010,000
Faal. Dışı Giderler		
Kira Gideri	6,600,000	
Değersiz Alacaklar	495,000	
İlk Kur. Gid. İtfa Payı	165,000	(7,260,000)
Vergiden Önceki Net Kar		2,750,000
%50 Vergi		(1,375,000)
Vergiden Sonraki Net Kar		1,375,000

İSTENEN: Şirketin 1994 yılına ait FON AKIŞ TABLOSU'nu hazırlayın ve yorumlayın.

EK BİLGİLER:

1. Dönem karının %50'si dividend (kar payı) olarak dağıtıldı.
2. Defter değeri 220,000 TL, birikmiş amortismanları 110,000 TL olan bir sabit varlık 165,000 TL'ye satıldı.
3. 1994 yılı içinde 1,045,000 TL sabit varlık satın alındı.

MUHASEBE ve MALİ ANALİZ-1996

SORU : 1

Aşağıdaki dönem içi işlemlerin günlük defter kayıtlarını yapınız. (Basitlik sağlanması için işlem tarihleri iptal edilmiştir.)

- a) 600,000 TL'lik mal, senet ciro edilmek suretiyle satın alınmıştır. Malın firmaya taşınması için 35,000 TL nakliye gideri ve 15,000 TL sigorta bedeli nakden ödenmiştir.
- b) Şirketin satılacak mal stokları arasında bulunan ve alış bedeli 150,000 TL olan bir daktilo, bundan sonra muhasebe departmanında kullanılmak üzere üst kata gönderilmiştir.
- c) Katalog fiyatı 250,000 TL olan bir makina, firma faaliyetlerinde kullanılmak üzere satıcı firmanın nakit sıkıntısı nedeniyle 175,000 TL'ye nakit ödenmek suretiyle satın alınmıştır.
- d) X Bankasına verilen virman emriyle, A firmasının hesabına 900,000 TL'lik virman yapılması istenmiştir.
- e) X Bankasından gelen dekonttan d) şıkkında verilen virman emrinin yerine getirildiği öğrenilmiştir.
- f) Defter değeri 160,000 TL, birikmiş amortismanları 120,000 TL olan bir makina 50,000 TL'ye nakit karşılığı satılmıştır.
- g) Maliyeti 250,000 TL olan bir mal kredili olarak 300,000 TL'ye satılmıştır.
- h) Şirketin sahip olduğu bir depo altı aylık bir sözleşme ile kiraya verilmiş ve altı aylık kira bedeli olan 750,000 TL peşin olarak tahsil edilmiştir.
- i) Bir yıllık sigorta sözleşmesi yapılmış ve bir yıllık prim olan 500,000 TL karşılığında senet verilmiştir.
- j) Firma çalışanları için 900,000 TL'lik ücret tahakkuk ettirilmiş, tahakkuk eden bu ücret 100.000 TL sosyal sigorta işçi payı kesintisi, 150,000 TL gelir vergisi stopajı yapılarak hemen ödenmiştir. Tahakkuk eden bu ücretle ilgili sosyal sigorta işveren payı 250,000 TL'dir.

SORU : 2

Aşağıdaki dönem sonu (31.12.199A'daki) ayarlama kayıtlarını yapınız.

- a) Defter değeri 1,000,000 TL olan makine ve techizat için % 10 amortisman ayrılmıştır.

- b) Alacak senetlerinden 60,000 TL'lik kısmı için şüpheli alacak karşılığı ayrılmasına karar verilmiştir.
- c) Evvelce karşılık ayrılmış olan 30,000 TL'lik bir alacak senedinin tahsiline imkan olmadığına kanaat getirilmiştir.
- d) Bir yıllık tutarı 12,000 TL olan ve tamamı 01.09.199A'da ödenen sigorta priminin sözleşme başlangıç tarihinin de 01.09.199A olduğu tespit edilmiştir.
- e) Firmanın elinde nominal değeri 2,400,000 olan ve % 10 faizli bir yıl vadeli hazine bonosunun vade sonununun 1.5.199B olduğu görülmüştür.
- f) 01.08.199A'da bir yıllığına kiraya verilen dükkan için aynı tarihte bir yıllık kira bedeli olan 72,000 TL'nin peşin tahsil edilmiş olduğu görülmüştür.
- g) 26.09.199A'da Y firmasına bakım hizmeti götürülmesi konusunda bir sözleşme imzalandığı ve saat ücreti 1,000 TL'nden 50 saatlik bakım ücreti karşılığı 50,000 TL'nin peşin tahsil edildiği, ancak 31.12.199A tarihine kadar 45 saatlik bir hizmetin götürülmüş olduğu saptanmıştır.
- h) 25.12.199A'da 350,000 TL'lik kalorifer yakıtı alındığı ve hemen o tarihte gider olarak kaydedildiği ve 31.12.199A tarihine kadar bu yakıtın hiç kullanılmadığı tesbit edilmiştir.

SORU : 3

Aşağıda ABC Firmasının 31.12.199X Tarihli bilançosunun kalemleri karışık olarak verilmiştir. Bu kalemleri düzenleyerek bilanço hazırlayınız.

Kasa ve Banka	100,000	Alacaklar (net)	500,000
Tahvil Borçları	450,000	Satıcılar	50,000
Önceden Ödenmiş Sigorta	600,000	Ödenecek Vergiler	200,000
Dağıtılmayan Karlar	1,500,000	Ödenecek Faiz	200,000
Pazarlanabilir Menkul	400,000	Mal Stok	700,000
Şabit Varlıklar (net)	1,900,000	İştirakler	800,000
Alacak Senetleri	100,000	Alıcılar (net)	500,000
Tahsil Edilecek Gelir	200,000	Banka Kredileri	150,000
Borç Senetleri	150,000	Hisse Senetleri	2,000,000
Yedekler	400,000		

SORU : 4

Aks Anonim Şirketi 26 Eylül 1995'te tasfiye edilmeye başlamıştır. Tasfiye Kurulunca hazırlanan ve Genel Kurulca onaylanan bilanço aşağıdaki gibidir.

Tasfiye Durumundaki Aks A.^a. Bilançosu

26.09.1995 (000 TL)

Kasa	50,000	Borç Senetleri	350,000
Bankalar	150,000	Banka Kredileri	250,000
Alacak Senetleri	800,000	Sermaye	1,030,000
Şüpheli Alacaklar	(100,000)		
Alacak Senetleri (net)	700,000		
Mal	250,000		
Sabit Varlıklar	900,000		
Birikmi ^o Amortismanlar	(600,000)		
Sabit Varlıklar (net)	300,000		
Geçmiş Yıl Zararları	100,000		
Dönem Zararı	80,000		
Toplam	1,630,000	Toplam	1,630,000

31.12.1995 tarihine kadar sonuçlandırılan işlemler aşağıdaki gibidir :

- Alacak senetlerinden 500,000,000 TL'lik kısım tahsil edilmiş, gerisinin değersiz alacak olduğu saptanmıştır.
- Şirketin mal stokları 350,000,000 TL'ye nakit karşılığı satılmıştır.
- Sabit varlıklar 26.02.1996'ya kadar kiraya verilmiş ve kira bedeli 100,000,000 TL peşin tahsil edilmiştir.
- Borç senetleri tamamen ödenmiştir. Bunun için bankadaki paranın tamamı ve eldeki nakit kullanılmıştır.
- 26.09.1995 - 31.12.1995 tarihleri arasında ısınma, aydınlanma ve PTT gideri olarak 50,000,000 TL ödenmiştir.
- Tasfiye memurlarına ve diğer çalışanlara 100,000,000 TL ücret tahakkuk ettirilmiştir. Bu ücretten sigorta primi ve vergi olarak 20,000,000 TL kesilmiştir.
- Sabit varlıklar için %5 amortisman ayrılmaktadır.

İSTENEN : Ara bilançonun düzenlenmesi amacıyla yapılması gereken kayıtları yapınız ve ara bilançoğu düzenleyiniz.

SORU : 5

VYZ Şirketinin son iki yıla ait karşılaştırmalı bilançoları ve 1995 yılı gelir tablosu aşağıdaki gibidir:

Karşılaştırmalı Bilançolar (TL)

	<u>31.12.199</u>	<u>31.12.1995</u>
Kasa ve Banka	650,000 ^A	750,000
Alacaklar	1,000,000	1,250,000
Mal	1,750,000	1,500,000
Sabit Varlıklar	<u>5,000,000</u>	<u>6,250,000</u>
	8,400,000	9,750,000
Kısa Vadeli Borçlar	1,400,000	1,300,000
Uzun Vadeli Borçlar	-	1,000,000
Sermaye	5,000,000	5,000,000
Dağıtılmamış Karlar	1,000,000	1,200,000
Birikmi ^o Amortismanlar	<u>1,000,000</u>	<u>1,250,000</u>
	8,400,000	9,750,000

1995 Yılı Gelir Tablosu (TL)

Satışlar	10,000,000
Satılan Malın Maliyeti	(6,500,000)
Brüt Kar	<u>3,500,000</u>
Faaliyet Giderleri	(2,900,000)
Vergi Öncesi Net Kar	<u>600,000</u>
Vergi %50	(300,000)
Net Kar	<u>300,000</u>

EK BİLGİLER:

- Satılan malın maliyeti içerisinde 350,000 TL'lik amortisman gideri dahildir.
- Faaliyet giderleri içerisinde 50,000 TL'lik sabit varlık satış zararı vardır.
- 1995 yılı için 100,000 TL'lik dividant (temettü) dağıtılmıştır.

İSTENEN: 1995 yılına ait Fon Akış Tablosunu hazırlayarak yorumlayınız.

MUHASEBE ve MALİ ANALİZ-1997

1. Aşağıdaki dönem içi işlemlerin günlük defter kaydını yapınız:

- a) 05.03.1997'de kredili olarak 800,000 TL'lık mal alınmış nakliyesi için 7,000 TL nakit ödenmiştir.
- b) 04.04.1997'de yurt dışından yapılacak ithalat için (K) bankasına 10,000 dolarlık bir akreditif hesabı açılmış ve açılan bu akreditifin % 25'i yatırılmıştır. 04.04.1997'deki dolar kuru
1 dolar = 180 TL'dir.
- c) 20.04.1997'de firmanın elinde bulunan 25,000,000 TL'lık alacak senedi (G) Bankasına kırdırılmış ve 22,000,000 TL nakit temin edilmiştir.
- d) 05.05.1997'de 60,000,000 TL'lık alacak senedi tahsil edilmek üzere (B) Bankasına gönderilmiştir.
- e) 17.05.1997'de (B) Bankasından gelen dekonttan, tahsile gönderilen 60,000,000 TL'lık senedin tahsil edildiği; 1,800,000 TL komisyon giderinin kesilerek bakiyesinin şirket hesabına geçirildiği öğrenilmiştir.
- f) 20.06.1997'de (G) Bankasına verilen virman emriyle 50,000,000 TL'nın (F) Firmasının hesabına geçirilmesi istenmiştir.
- g) 18.07.1997'de işletmenin stoklarında bulunan 800,000 TL'lık mal, yağmur baskınından etkilenerek özürülü hale gelmiştir. Bu haliyle yapılan değerlemede 2,000,000 TL piyasa değerine sahip olduğu anlaşılmıştır. Bu değer düşüklüğü için karşılık ayrılmıştır.
- h) 22.07.1997'de (K) bankasından 40,000,000 TL kredi alınmış, teminat olarak 5,000,000 TL'lık sekiz alacak senedi bırakılmıştır.
- i) 01.01.1990'da 12,000,000 TL'na satın alınmış olan ve %10 amortisman ayrılan bir makinanın birikmiş amortismanları 8,400,000 TL'dir. Bu makina 30.04.1997'de 5,000,000 TL'na satılmıştır.
- j) 04.05.1997'de maliyet değeri 580,000 TL olan bir mal, peşin bedelle 800,000 TL'na satılmıştır. Mala ait KDV %15'dir. Mal fiyatına KDV dahil olmayıp, ayrıca tahsil edilmiştir.

2. Yıl sonunda (31.12.1997) yapılması gereken, aşağıdaki işlemlere ait ayarlama kayıtlarını yapınız:

- a) A işletmesi, alacak hesaplarının % 1'ini tahsil edemediğini saptamıştır. 31.12.1997'deki hesap bakiyeleri: Alacak hesapları için 35,000,000 TL, Şüpheli Alacak Karşılığı Hesabı için 280,000 TL'dir. 1997 yılına ait şüpheli alacak giderini hesaplayıp, gerekli ayarlama kaydını yapınız.

- b) Şirket 01.07.1997'de 10,000,000 TL'na bir sabit varlık satın almıştır. Söz konusu sabit varlığa ait amortisman % 10'dur. Yalnızca bu sabit varlık amortismanına ilişkin ayarlama kaydını yapınız.
- c) Şirket portföyünde yıllık % 10 faiz getirisi olan 60,000,000 TL'lık tahvil mevcuttur. Tahvillerin faiz ödemeleri yıllık yapılmakta ve ödeme tarihi 01.04.1998 olarak görülmektedir. 31.12.1997'de faiz geliriyle ilgili ayarlama kaydını yapınız.
- d) Şirket (X) dergisine, 22.12.1997'de yayınlanacak sayısı için 60,000 TL'lık reklam vermiş ve hemen o gün bunu "Reklam Gideri" olarak muhasebeleştirmiştir. 31.12.1997'de öğrenildiğine göre bu reklam, derginin 1998 yılı içinde yayınlanacak bir sayısında çıkacaktır.
- e) Firmanın elinde vadesi 90 gün sonra (01.04.1998'de) dolacak 450,000 TL'lık bir alacak senedi bulunmaktadır. Bu senede TC Merkez Bankasının iskonto haddi uygulandığında 31.12.1997 tarihi itibarıyla tasarruf değeri 390,000 TL hesaplanmaktadır. Alacak senedinin reeskontuyla ilgili 31.12.1997 tarihli kayıt nedir?
3. ABC Şirketinin 31.12.1997 tarihli kesin mizanından alınan hesap bakiyeleri aşağıda karışık olarak verilmiştir. Bu bakiyeleri kullanarak 1997 yılı için GELİR TABLOSUNU'nu ve 31.12.1997 tarihli BİLANÇO'yu düzenleyiniz.

Kasa	13,000
Banka	270,000
Pazarlanabilir Menkul Kıymetler	20,000
Çıkarılmış Tahviller	750,000
Alacaklar	160,000
Borçlar	150,000
Şüpheli Alacak Karşılığı	30,000
Şüpheli Alacak Gideri	3,000
Mal Stok	148,000
İştirakler	75,000
İmtiyazlar	34,000
Yasal Yedekler	20,000
Dağıtılmayan Karlar	60,000
Sermaye	?
Binalar	600,000
Makina ve Techizat	800,000
Birikmi ⁰ Amortismanlar - Binalar	120,000
Birikmi ⁰ Amortismanlar - Makina ve Techizat	250,000
Bina Amortisman Gideri	1,000
Makina ve Techizat Amortisman Gideri	1,500

Önceden Ödenen Giderler	280,000
Önceden Tahsil Edilen Gelirler	5,000
Ödenecek Ücretler	15,000
Repo Faiz Geliri	5,000
Yasal Tazminat Gideri	3,000
Ödenen Vergi, Resim, Harç	11,000
Faiz Gideri	6,000
Genel Yönetim Gideri	10,000
Satışlar	760,000
Satış İade ve İndirimleri	6,500
Satış Giderleri	12,000
Satılan Malın Maliyeti	700,000 TL

4. Bay (A) ile Bay (B), 10.09.1997'de adi şirket kurmuşlar ve bu şirket için ayrı kanuni defterler tastik ettirmişlerdir.

Bay (A) ve Bay (B) ayrı ayrı, 120,000,000 TL sermaye taahhüt etmişler ve her ikisi de 20,000,000 TL'dan toplam 40,000,000 TL nakdi ödemişlerdir. Bay (A), 60,000,000 TL'lık otomobili ile 40,000,000 TL'lık büro mobilya ve techizatını; Bay (B) ise büro olarak kullanılmak üzere 80,000,000 TL'lık dairesini, ayrıca portföyündeki 20,000,000 TL'lık alacak senetlerini ciro etmek suretiyle sermaye taahhütlerini tamamlamışlardır.

Şirketin kuruluş aşamasında noter ve diğer giderler olarak toplam 10,000,000 TL'sına katlanılmıştır ki bu gider aktifleştirilecektir. Ödenen KDV 1,500,000 TL'dir.

İSTENENLER :

- a) Şirketin 10.09.1997 tarihli kuruluş bilançosunu düzenleyiniz.
- b) Yevmiye kayıtlarını yapınız.

5. Halka açık olmayan (A) Anonim Şirketinin 1996 yılı karı 500.000.000 TL'dir. Bu dönem karı üzerinden hesaplanan vergi ve fonlar 100.000.000 TL'dir. Ayrıca,

1. Tertip Yedek Akçe	:	25.000.000 TL
1. Tertip Temettü	:	10.000.000 TL
2. Tertip Yedek Akçe	:	34.000.000 TL
2. Tertip Temettü	:	331.000.000 TL

hesaplanmıştır.

İSTENEN : Bu şirketin kar dağıtımıyla ilgili işlemlerin yevmiye kayıtlarını yapınız.

6. XYZ Şirketinin 31.12.1995 ve 31.12.1996 tarihli karşılaştırmalı bilançoları ve 1996 yılı Gelir Tablosu aşağıdaki gibidir:

		Karşılaştırmalı Bilançolar	
		31.12.1995	31.12.1996
Kasa ve Banka		200,000	300,000
Alacaklar		1,200,000	2,100,000
Stoklar		2,300,000	3,200,000
Sabit Varlıklar	5,100,000		5,300,000
(-) Birikmiş Amortisman	<u>(800,000)</u>	<u>4,300,000</u>	<u>(900,000)</u>
Toplam Aktifler		<u>8,000,000</u>	<u>10,000,000</u>
Kısa Vadeli Borçlar		1,200,000	1,500,000
Ödenecek Vergiler		800,000	1,000,000
Uzun Vadeli Borçlar		2,000,000	1,500,000
Sermaye		3,000,000	3,000,000
Dağıtılmayan Karlar		<u>1,000,000</u>	<u>3,000,000</u>
Toplam Pasifler		<u>8,000,000</u>	<u>10,000,000</u>

1996 YILI

GELİR TABLOSU

Satışlar	20,000,000
Satılan Malın Maliyeti	<u>13,000,000</u>
Brüt Kar	7,000,000
Faaliyet Giderleri	
Faiz Gideri	1,000,000
Amortisman Gideri	150,000
Satış ve Yönetim Gideri	<u>2,250,000</u>
Net Kar	3,600,000

Şirket 1996 yılı için 1,600,000 TL temettü ödemiştir.

İSTENENLER :

1. 1996 yılı zarfında satın alınan sabit varlık tutarını bulunuz.
2. 1996 yılı için Net Çalışma Sermayesindeki Değişmeler Tablosu'nu hazırlayarak yorumlayınız.

MUHASEBE ve MALİ ANALİZ-1998

1. SERA Şirketindeki 1998 Temmuz ayına ait mali işlemler aşağıdaki gibidir. Şirket muhasebe kayıtlarında *Brüt Fiyat ve Sürekli Envanter Yöntemi* kullanmaktadır.
  - a) 1 Temmuz 1998'de, 1 Ocak 1990 tarihinde 300 milyon liraya satın alınmış olan, ekonomik ömrü 10 yıl ve ekonomik ömrünün sonundaki elden çıkarma değeri sıfır tahmin edilmiş olan bir makine 50 milyon liraya satılmış; bedeli nakit olarak tahsil edilmiştir.
  - b) 5 Temmuz 1998'de FOB Varış Yeri ve 5/10, n/30 koşuluyla 10 adet mal toplam 10 milyon liraya AR Firmasından satın alınmıştır.
  - c) 7 Temmuz 1998'de, AR Firmasına iki gün evvel alınan mallarla ilgili olarak 4 milyon lira ödeme yapılmıştır.
  - d) 8 Temmuz 1998'de SERA Şirketi, ZOR Şirketine olan borcunu ödemek üzere 5 milyon liralık poliçe düzenlemiş ve muhatabı olan KAR Şirketine kabule göndermiştir.
  - e) 11 Temmuz 1998'de KAR Şirketine kabule gönderilen 5 milyon liralık poliçe kabul edilerek geri gelmiş ve hemen lehdar ZOR Şirketine ulaştırılmıştır.
  - f) 14 Temmuz 1998'de İzmir'deki EGE Şirketine olan 3 milyon liralık borç için bir çek yazılmış ve postaya verilmiştir.
  - g) 17 Temmuz 1998'de, 5 Temmuz'daki mal alışıyla ilgili olarak AR Firmasına kalan borcun tamamının ödenmesi için X Bankasına virman emri verilerek, 6 milyon liranın SERA Şirketinin hesabından AR Şirketinin hesabına geçirilmesi istenmiştir.
  - h) 19 Temmuz 1998'de X Bankasından gelen dekonttan, virmanın yapıldığı öğrenilmiştir.
  - i) 20 Temmuz 1998'de AR Firmasından alınan malların tamamı 12 milyon liraya 3/7, n/30 FOB Varış Yeri koşuluyla satılmış ve taşıma ücreti 300,000 TL malı satın alan ALICI A.Ş. tarafından ödenmiştir.
  - j) 30 Temmuz 1998'de ALICI A.Ş. satın aldığı 10 malın 2'sini bozuk olduğu gerekçesi ile iade etmiş ve kalan borcunun tamamı için de senet göndermiştir.
2. Deniz İşletmesinin 31.12.1997 tarihli geçici mizanında yer alan bazı hesap bakiyeleri aşağıdaki gibidir:

HESAPLAR	BORÇ BAKİYESİ	ALACAK BAKİYESİ
Alacak Hesabı	840,000	
Şüpheli Alacak Karşılığı		20,100
Önceden Tahsil Edilen Gelir		460,000
Önceden Ödenen Kira Gideri	1,200,000	
Reklam Gideri	100,000	
Pazarlanabilir Menkul Kıymetler	1,800,000	

- İşletme her yıl alacak hesaplarının %4'ü kadar şüpheli alacak karşılığı ayırmaktadır.
- Önceden Tahsil Edilen Gelir Hesabının bakiyesi 18.07.1997'de BAK İşletmesi ile yapılan 100 saatlik bakım sözleşmesi gereği peşin tahsil edilen bakım ücretidir. 31.12.1997'de BAK İşletmesine 86 saat bakım hizmeti verildiği saptanmıştır.
- Önceden Ödenen Kira Gideri Hesabının bakiyesi 01.11.1997'de kiralanan deponun o tarihte peşin ödenen altı aylık kirasıdır.
- Reklam Gideri Hesabının bakiyesi 01.09.1997'de bir dergiye verilen, ancak basımı 1998 yılı Şubat ayına kalan bir reklamın ücretidir.
- Pazarlanabilir Menkul Kıymetler Hesabının bakiyesi 01.08.1997'de satın alınan bir yıl vadeli %10 faizli devlet tahvillerine aittir.

İSTENEN: Yukarıdaki bilgileri kullanarak 31.12.1997'de yapılması gerekli ayarlama kayıtlarını yapınız.

- Gürsan İşletmesinin 31.12.1997 Tarihli mizanında yer alan bazı hesaplar ve bakiyeleri aşağıdaki gibidir.

HESAPLAR	BORÇ BAKİYE	ALACAK BAKİYE	HESAPLAR	BORÇ BAKİYE	ALACAK BAKİYE
Kasa H.	10,000		Şüp. Al. Karş.		4,000
Banka H.	230,000		Amort. Gideri	500	
Borç H.		52,000	Bir. Amort.		85,000
Borç Senetleri H.		50,000	Demirbaşlar	200,000	
Paz. Menkul Kıym.	40,000		Mal Stok	18,000	
Alacaklar H.	50,000		Alış İskonto.		5,000
Alacak Senet. H.	16,000		Dağıtılmayan Karlar		124,350
Satışlar H.		200,000	Tahsil Edilecek Gelir	1,500	
Satış İade ve İnd.	15,000		Önc. Tah. Ed. Gelir		20,000
Giriş Navlunu H.	1,500		Önc. Ödenen Gider	10,000	
Alışlar H.	125,000		Ödenecek Gider		11,650
Şüpheli Alac. Gid.	150		Sermaye		290,000

İşletmede yapılan sayım sonucu 31.12.1997'de 79,500 TL'lik Mal Stoku olduğu saptanmıştır.

İSTENEN: İşletmenin BİLANÇOSU'nu düzenleyiniz.

4. Persan A.Ş. beş kurucu ortak tarafından 1 Ocak 1998'de ani biçimde kurulmuştur. Şirket sermayesi 250 milyar liradır. Her ortağın payı eşittir. Kurucular sermaye taahhüdlerinin $\frac{1}{4}$ 'ünü üç ay içerisinde, kalanını da iki yıl zarfında ödeyeceklerdir. Kuruluş işlemleri sırasında 30 milyon lirası KDV olmak üzere toplam 230 milyon lira masraf yapılmıştır. Yapılan masraflar ortaklardan biri tarafından ödenmiştir.

İSTENENLER: a) Kuruluş kayıtlarını yapınız.

b) Kurulu⁰ Bilançosunu düzenleyiniz.

5. Haliç Köprüsünün altındaki bir bira satış köşesinin satış ilanı üzerine konuya ilgi duyan bir kişi, yaptığı araştırma sonucu şu bilgileri elde etmişti:

Söz konusu köşede yılda 1 milyon bardak bira satılabilir ve bir bardak biranın satış fiyatı 10 liradır. Bira satışında kar marjı %40'dır. Bağlayacağı para üzerinden %25 kazanmayı planlayan bu şahıs, bu köşe için açık arttırmaya girdiğinde kaç liraya kadar arttırmada bulunursa akılcı hareket etmiş olur ?

6. Aksan A.Ş.'nin 1996 ve 1997 yıllarına ilişkin karşılaştırmalı bilançoları ve 1997 yılı gelir tablosu aşağıdaki gibidir:

AKSAN A.Ş. KARŞILAŞTIRMALI BİLANÇOLARI

	<u>1996</u>	<u>1997</u>	<u>FARK</u>
AKTİF			
Kasa	157,500	167,500	+10,000
Paz. Menkul Kıy.	262,500	200,000	-62,500
Alacaklar	665,000	552,500	-112,500
Önc. Öd. Gider	25,000	-	-25,000
Mal Stok	409,750	800,000	+390,250
Sb. Varlıklar	875,000	875,000	-
(-) Birikm. Amort.	(467,500)	(525,000)	(+57,500)
Net Sb. Varl.	407,500	350,000	
Aktifle ^o tirilmio	<u>225,000</u>	<u>200,000</u>	<u>-25,000</u>
Kurulu ^o Giderleri			
<i>Toplam Aktif</i>	<u>2,152,250</u>	<u>2,270,000</u>	+117,750
PASİF			
Borçlar	444,750	663,750	+219,000
Ödenecek Vergi	11,875	15,500	+3,625
Hisse Senetleri	1,375,000	1,075,000	-300,000
Sermayesi			
Dağıtılmayan Karlar	<u>320,625</u>	<u>515,750</u>	<u>+195,125</u>
<i>Toplam Pasif</i>	<u>2,152,250</u>	<u>2,270,000</u>	+117,750

AKSAN A.Ş.

1997 YILI GELİR TABLOSU

Satışlar		1,684,900 TL
S.M.M.		<u>1,010,025</u>
Brüt Kâr		674,875 TL
Faaliyet Giderleri		
Amortisman Gideri	57,500 TL	
Elektrik, su gibi giderler	300,000	
Vergiler	97,250	
Aktifleştirilen Kuruluş Giderleri Amortismanı	25,000	479,750
NET KAR		<u><u>195,125 TL</u></u>

- İSTENENLER: a) Yukarıdaki verilere dayanarak işletmenin 1997 yılı Nakit Akım Tablosu'nu hazırlayınız.
- b) Şirketin nakit yönetiminin başarısını yorumlayınız.

MUHASEBE VE MALİ ANALİZ-1999

SORU 1 (25 Puan): GÜNEY Anonim Şirketindeki 1999 Mayıs ayına ait mali işlemler aşağıdaki gibidir. Şirket muhasebe kayıtlarında *Brüt Fiyat ve Sürekli Envanter Yöntemi* kullanmaktadır.

- 1) 1 Mayıs 1999'da, yabancı bir şirketin Türkiye temsilciliğine bir hizmet götürülmüş ve % 15 KDV dahil, 3,000 Dolar nakden tahsil edilmiştir. Bu tarihte 1 Dolar, 10,000 TL'na eşittir.
- 2) 5 Mayıs 1999'da FOB Varış Yeri ve 5/10, n/30 koşuluyla 10 adet mal toplam 300 milyon liraya CX Firmasından satın alınmıştır.
- 3) 7 Mayıs 1999'da, iki gün evvel alınan mallarla ilgili olarak eldeki 150 milyon liralık bir senet CX Firmasına ciro edilmiştir.
- 4) 8 Mayıs 1999'da GÜNEY Şirketi, UZ Şirketinden olan alacağını garantilemek üzere kendi lehine 55 milyon liralık poliçe düzenlemiş ve muhatabı olan UZ Şirketine kabule göndermiştir.
- 5) 11 Mayıs 1999'da UZ Şirketine kabule gönderilen 55 milyon liralık poliçe kabul edilerek geri gelmiştir.

- 6) 14 Mayıs 1999'da kasada bulunan 3,000 dolar bankaya götürülmüş ve 1 Dolar = 10,200 TL'den bozdurulmuştur.
- 7) 15 Mayıs 1999'da, 1 Nisan 1992'de 360 milyon liraya satın alınmış, ekonomik ömrü 10 yıl ve bu ömür sonundaki elden çıkarma değeri sıfır tahmin edilerek doğrusal amortisman ayrılmaya başlanmış bir makine 50 milyon liraya satılmış; bedeli nakden tahsil edilmiştir.
- 8) 17 Mayıs 1999'da, 5 Mayıs'taki mal alışıyla ilgili olarak CX Firmasına kalan borcun tamamının ödenmesi için X Bankasına virman emri verilerek, 141.750.000 liranın GÜNEY Şirketinin hesabından CX Şirketinin hesabına geçirilmesi istenmiştir. (*Güney Şirketinin kalan borcu için nakit iskontosundan yararlanmadığını hatırlayınız.*)
- 9) 20 Mayıs 1999'da X Bankasından gelen dekonttan, virmanın yapıldığı öğrenilmiştir.
- 10) 21 Mayıs 1999'da CX Firmasından 5 Mayıs'ta alınan malların tamamı 600 milyon liraya 3/7, n/30 FOB Varış Yeri koşuluyla satılmıştır. 3 Milyon liralık nakliye gideri nakden ödenmiştir.
- 11) 22 Mayıs 1999'da ALICI A.Ş. satın aldığı on malın ikisini bozuk olduğu gerekçesi ile iade etmiş ve kalan borcunun tamamı için 30 Haziran 1999 vade tarihli senet göndermiştir.
- 12) 24 Mayıs 1999'da iyi ticari ilişkiler içerisinde bulunan BATI Şirketinin bir ihalede kullanılabilmesi için 300 milyon liralık hatir senedi düzenlenmiştir.
- 13) 26 Mayıs 1999'da, Güney A.Ş. nin doğalgaz projesini üstlenen ARI Müteahhitlik firmasından istenen 750 milyon liralık banka teminat mektubu, ARI'nın temsilcilerince YurtBank'tan alınarak şirkete teslim edilmiştir.

İstenen: Yukarıdaki işlemlerin günlük defter kayıtlarını yapınız.

SORU 2 (15 Puan): EGE İşletmesinin 31.12.1998 tarihli geçici mizanında yer alan bazı hesap bakiyeleri aşağıdaki gibidir:

HESAPLAR	BORÇ	ALACAK
	BAKİYESİ	BAKİYESİ
Alacak Hesabı	12,600,000	
Şüpheli Alacak Karşılığı		301,500
Önceden Tahsil Edilen Gelir		6,900,000
Önceden Ödenen Sigorta Gideri	18,000,000	
Mal Stok Hesabı	100,000,000	
Pazarlanabilir Menkul Kıymetler	27,000,000	

a) İşletme her yıl alacak hesaplarının %4'ü kadar şüpheli alacak karşılığı ayırmaktadır.

b) Önceden Tahsil Edilen Gelir Hesabının bakiyesi 26.09.1998'de Kara Ticaret İşletmesi ile yapılan 100 saatlik bakım sözleşmesi gereği peşin tahsil edilen bakım ücretidir. 31.12.1998'de Kara Ticaret İşletmesine 72 saat bakım hizmeti verildiği saptanmıştır.

- c) Önceden Ödenen Sigorta Gideri Hesabının bakiyesi 1.11.1998'de imzalanan ve iki yıl süreli sigorta sözleşmesinin peşin ve nakden ödenen bedelidir.
- d) Eldeki mal stokunun teknolojik bakımdan geri kalmakta olması nedeniyle 31.12.1998 itibarıyla, % 30 değer kaybettiği tespit edilmiştir.
- e) Pazarlanabilir Menkul Kıymetler Hesabının bakiyesi 1.08.1998 de satın alınan bir yıl vadeli %10 faizli hazine bonosuna aittir.

İstenen: Yukarıdaki bilgileri kullanarak 31.12.1998'de yapılması gerekli ayarlama kayıtlarını yapınız.

SORU 3 (10 Puan): Eren Kollektif Şirketi ile Biraderler Kollektif Şirketi birleşerek, BİREN Koll. Şrkt. adında yeni bir şirket oluşturmaya karar vermişlerdir. Eren Koll. Şirketinin yeni şirketteki sermaye payı 500 milyon lira olacaktır. Bu sermaye payı için yeni şirkete devredilen Varlıklar ve Borçlar aşağıdaki gibidir:

Bankalar	50.000.000 TL	Ticari Mallar	125.000.000 TL
Alacaklar	75.000.000	Borçlar	100.000.000
Binalar	600.000.000	Borç Senetleri	150.000.000

İstenen: Biren Koll. Şirketinin, Eren Kollektif Şirketinin sermaye payı karşılığında koyduğu değerler için yapması gereken yevmiye kaydını yapınız.

SORU 4 (10 Puan): GÜRAN A.Ş. beş kurucu ortak tarafından 1 Ocak 1999'da ani biçimde kurulmuştur. Şirket sermayesi 100 milyar liradır. Her ortağın payı eşittir. Kurucular sermaye taahhüdlerinin 1/4'ünü üç ay içerisinde, kalanını da iki yıl zarfında ödeyeceklerdir. Kuruluş işlemleri sırasında 15 milyon lirası KDV olmak üzere toplam 115 milyon lira masraf yapılmıştır. Yapılan masraflar ortaklardan biri tarafından ödenmiştir.

İstenenler: a) Kuruluş kayıtlarını yapınız.

b) Kuruluş Bilançosunu düzenleyiniz.

SORU 5 (10 Puan): GÜN A.Ş.'nin belli bir döneme ait gelir tablosu ve bazı kalemleri eksik bir bilançosu ile mali tablolarından yararlanılarak hesaplanmış bazı oranları aşağıda sunulmuştur:

GÜN A.Ş.

31.12.1998 Tarihli Bilançosu

Kasa	2.500.000 TL	Kısa Vadeli Borçlar	2.200.000 TL
Alacaklar	?	Uzun Vadeli Borçlar	?
Stoklar	?	Özsermaye	?
Sabit Aktifler (Net)	_____?		_____.

Toplam Aktif ? | Toplam Pasif ?

GÜN A.Ş.

1998 Yılı Gelir Tablosu

Satışlar	25.000.000 TL.
Satılan Malın Maliyeti	<u>19.250.000</u>
Brüt Kar	5.750.000 TL
Faaliyet Giderleri	<u>5.000.000</u>
Net Kar	750.000 TL

Cari Oran: 2.5

Stok Devir Hızı: 7

Sabit Aktif Devir Hızı: 4

Öz Sermaye Karlılığı (Net Kar Üzerinden): %10

İstenen: Bilançonun eksik kalemlerini hesaplayarak tabloyu tamamlayınız.

SORU 6 (30 Puan): BORSAN A.Ş.'nin 1997 ve 1998 yıllarına ilişkin karşılaştırmalı bilançoları ve 1998 yılı gelir tablosu aşağıdaki gibidir:

BORSAN A.Ş. KARŞILAŞTIRMALI BİLANÇOLARI (Milyon TL)

	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>FARK</u>
AKTİF			
Kasa	393.750	418.750	+ 25.000
Paz.Menkul Kıy	656.250	500.000	- 156.250
Alacaklar	1.662.500	1.381.250	- 281.250
Ön.Öd.Gider	62.500	-	- 62.500
Mal Stok	1.024.375	2.000.000	+ 975.625
Sb.Varlıklar	2.187.500	2.187.500	-
(-) Brkm.Amrt.	(1.168.750)	(1.312.500)	(+ 143.750)
Net Sb.Varl.	1.018.750	875.000	

Aktifleştirilmiş Kuruluş Giderleri	<u>562.500</u>	<u>500.000</u>	- <u>62.500</u>
<i>Toplam Aktif</i>	<i>5.380.625</i>	<i>5.675.000</i>	<i>+ 294.375</i>
PASİF			
Borçlar	1.111.875	1.659.375	+ 547.500
Ödenecek Vergi	29.690	38.750	+ 9.060
Hisse Senetleri Sermayesi	3.437.500	2.687.500	- 750.000
Dağıtılmayan Karlar	<u>801.565</u>	<u>1.289.375</u>	<u>+ 487.815</u>
<i>Toplam Pasif</i>	<i>5.380.625</i>	<i>5.675.000</i>	<i>+ 294.375</i>

BORSAN A.Ş.

1998 YILI GELİR TABLOSU

(Milyon TL)

Satışlar	4.212.250 TL
S.M.M	<u>2.525.060</u>
Brüt Kar	1.687.190 TL
Faaliyet Giderleri	
Amortisman Gideri	143.750 TL
Elektrik,su gibi giderler	750.000
Vergiler	243.125
Aktifleştirilen Kuruluş Giderleri Amortismanı	<u>62.500</u>
	<u>1.199.375</u>
NET KAR	<u>487.815 TL.</u>

İstenenler: a) Yukarıdaki verilere dayanarak işletmenin 1998 yılı Net Çalışma Sermayesindeki Değişiklikler Tablosu'nu hazırlayınız.

b) Şirketin net çalışma sermayesi yönetiminin başarısını yorumlayınız.